ԺԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4552 6/19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1901 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ՇԵՎՎԱԼ 1318 ԺԳ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4552

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌وولك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ և գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշւով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան:

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԸ

ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Ա.

Արդէն առիթ ունեցած էինք Արեւելքի 4524 թուով ծանօթացնելու Վիլհելմ Բ. կայսեր կրթական հրովարտակին ամբողջութիւնը։ Արդ, ինչպէս կը կարդանք գերմանական Տոյչէ Պլէթթըր շաբաթաթերթին 1901 տարւոյ 3րդ թիւին մէջ, Գերմանիոյ առաջնակարգ գիտական մանկավարժ Պրոֆ. Ռայն Ենայի մէջ իբր բնաբան ընտրեց «դպրոցական բարենորոգման վերաբերեալ կայսերական հրովարտակը և գիտական մանկավարժութեան պահանջումները» և ատենախօսութիւն մը ըրաւ համալսարանի մանկավարժական Սեմինարի տարելիցին առթիւ, Ծննդեան տօներէն անմիջապէս առաջ, ինչպէս սովոր է ընել։

Առաջին կարգի շահեկան էր չափուած տեսնել կայսերական մանկավարժներու պահանջումները առարկայապէս ճշդիւ քննող գիտական մանկավարժութեան չափազծով, գիտական մանկավարժութեան՝ որ առանց կարեւորութիւն ընծայելու վայրկենական հոսանքներու և պէտքերու, կ'ընէ իր պահանջումները միմիայն տեսական խորհրդածութիւններու և խիստ յօրինուածական (systematisch) եզրակացութիւններու վրայ։ Ատենախօսը բազմաթիւ ունկնդիրներու առջեւ պարզեց իր գաղափարները, չորս դասախումբի բաժնելով զանոնք։ Խօսեցաւ 1. բարձրագոյն վարժարաններու արտօնութեանց, 2. անոնց կազմակերպութեան, 3. դասացուցներու և 4. իւրաքանչիւր ուսման ճիւղի դասաւանդութեան եղանակին նկատմամբ, —որչափ մանկավարժութեան այս հիմնական հարցերը կը շօշափուին կայսերական հրովարտակին մէջ։

Ատենախօսը յիշեցուց նախ թէ ինչպէս Վիլհելմ կայսեր դպրոցական բարենորոգման նպատակները, որոնք արդէն 1890ի սկիզբը երեւան եկան, ծնունդ առած են արտամոտիկ շարժառիթներէ, ըստ որում այն ժամանակ գահաժառանգ իշխանին կողմէ Նահանգային դատաւոր Հարթվիգի ուղղեալ մէկ նամակը կ'ապացուցանէ ի միջի այլոց թէ Քասէլի գիմնազիոնին մէջ իսկ ձեռք բերած փորձառութիւնը իրեն համոզում գոյացնել տուած է թէ գիմնազիոններու ընթացքը անհաստատ է և թէ այս կրթարանները ուրոյն դիրք մը կը գրաւեն։ Մասնաւոր այս անպաստ փորձառութիւնը ընդհանրացնելով առիթ տուաւ 1890 տարւոյ դեկտեմբերի ուսուցչական ժողովին։ Սակայն այն ժամանակ որովհետեւ Վիլհելմ կայսեր բարեդէտ նպատակները մեծ մասամբ բախուեցան կրթական նախարար Կոսլէրի կողմէ հրաւիրուած անդամներու պահպանողական մեծամասնութեան կարծիքներուն հետ, կայսերական սոյն բարի տրամադրութիւնները դեռ հաստատելի չնկատուեցան, այնպէս որ 1892 ապրիլ 1ին տրըուած որոշումները—որոնք կէրռ ունին այսօր իսկ—շատ չափաւորումներ կրեցին բարենորոգումներու տեսակէտով։ Ուրախալի էր միայն որ Լատիներէնի շարադրութիւնը զանց առնուեցաւ, իսկ ուրիշ շատ կէտեր, մասնաւորապէս աւարտական քննութիւններու ներմուծումը, նկատուեցան իբր ծանրակշիռ անկատարութիւններ։ Այդ որոշումները յուսախաբութիւն պատճառեցին կրթական բարենորոգիչներուն, ինչպէս նաեւ դժգոհութիւն՝ հին պահպանողական բանասէրներուն։

Հիմնական բարւոքումներ ընելու իղձը հետզհետէ կ'աւելնար, և ահա օգնութեան հասան արուեստագիտական բարձրագոյն վարժարաններու կողմէ։ Ճարտարագիտութիւնը առանց կատարելութեան կը պարտէր իր այն թռիչը՝ զոր վերջին տասնեակ տարիներու մէջ առած էր, և սակայն հակառակ բոլոր այս պարագաներուն, շատ արտօնութիւններու տեսակէտով ետ կը մնային համալսարաններէն։ Վիլհելմ Բ. կայսրը Շառլոթէնպուրկի արուեստագիտական բարձրագոյն վարժարանին ուսուցիչներուն հետ անձնական յարաբերութիւն հաստատելով՝ եւս աւելի ճանչցաւ ու գնահատեց այս հաստատութեան կարեւորութիւնը։ Հետեւանքը այն եղաւ որ տօքթորայի վկայագիր տալու իրաւունք տրուեցաւ Վիլհելմ կայսեր կողմէ։ Բայց այս կարեւոր կէտին մէջ արուեստագիտական բարձրագոյն վարժարանները համատրճան դիրք ստացան համալսարանին հետ և այս պարագան չէր կրնար համապատասխան յետադարձ ազդեցութիւն չունենալ նախապատրաստիչ հաստատութիւններու, —Օպըր ռէալ շուլէի և Ռէալ Գիմնազիոնի վրայ։ Իրաց այս յարակցութեան բերումով Ն. Վեհափառութիւնը իր բարենորոգման սկզբնական ծրագրերու մասին ա՛լ աւելի զօրութիւն ստացաւ ու ի մէջ այլոց ներշնչուեցաւ անցեալ 1900 նոյեմբեր 26 թուակիր բարենորոգման նորագոյն ծրագրին պատրաստութեան պահուն։ Վիլհելմ կայսեր այս անձնական հայեացքները և որոշումները ա՛լ աւելի կարեւորութիւն կը ստանան, ըստ որում Բրուսիոյ մէջ դպրոցական օրէնք գոյութիւն չունի և պատասխանատու նախարարը մասնագէտ չէ սովորաբար։

Վերոյիշեալ նոյեմբերի հրովարտակին սկիզբը առնելու մասին այս հետաքրքիր տեղեկութենէն յետոյ Պրոֆ. Ռայն մի առ մի ուսումնասիրեց վերեւ նշանակուած հարցերը։

1. Գիմնազիոններու, Ռէալ Գիմնազիոններու և Օպըր ռէալ շուլէներու համազօրութիւնը, զոր ի վաղուց հետէ կը պահանջէ գիտական մանկավարժութիւնը, և առ որ տարիներէ հետէ կը ձգտէին ռէալական վարժարաններու ուսուցիչները, 1890ի դեկտեմբերի ուսուցչական ժողովին գումարումէն ի վեր սկսան լըջօրէն և ընդարձակօրէն ի նկատ առնուիլ Գիմնազիոնի ներկայացուցիչներու կողմէ ալ։ Ուստի, ցնծագին կ'ողջունուի կայսերական սոյն հրովարտակով եւս այդ համազօրութեան ճանաչումը։ Արդ, որովհետեւ վերոյիշեալ կրթական երրեակ հաստատութիւնները մտաւորական ընդհանուր զարգացման տեսակէտով ունեցած կարեւորութեան մէջ համազօր կը նկատուին և որովհետեւ առանձնաշնորհումները կը դադրին, կրնայ իւրաքանչիւր հաստատութիւն ցոյց տալ ինչ որ կարող է, ինչ կարեւորութիւն որ ունի արդի քաղաքակրթական կեանքի հանդէպ իր մասնայատկութեամբ, —դժբախտաբար հրովարտակը տարակոյսէ բոլորովին զերծ չի թողուր վերոյիշեալ կրթարաններու զուգահաւասար դիրք ունենալը, ինչպէս պիտի հետեւէր եթէ անոնք բացորոշապէս իրարու համազօր վճռուէին։ Կը խօսուի արդարեւ ռէալական հաստատութիւններու արտօնութեանց ընդարձակման մասին, սակայն երեք բարձրագոյն վարժարաններու հաւասար դիրք ունենալու պահանջումը առանց սահմանափակումի չէ արտայայտուած առաջին պահանջումին մէջ։

Գ. ՃԻՅԷՐՃԵԱՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ԴԱՐԸ

ԴԱՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Ե.

Արուեստին բոլոր սեռերը իրարու հետ կը շփոթեն ու զանոնք կը վերածեն այն նախնական ձեւերուն՝ զոր ունէին հին ատեն երբ տակաւին բնաշրջութիւնը չէր զանազանած զանոնք։ Ամէն բան հին է իրենց մէջ, և արդէն գիտենք թէ առհաւութիւնը (atavisme) այլասերումին ամէնէն սովորական ախտանիշներէն մէկն է։ Լոմպրոզօ ապացուցած է թէ իր նկարագրած՝ ի բնէ ոճրագործ ծնածներուն դասակարգին շատ մը մասնահանգամանքները նաեւ առհաւութիւններ են։ Անդէպ քննադատներ կարծեցին մասնաւորապէս սրամիտ առարկութիւն մը գտնել, գոհունակութեան ժպիտով մը Լոմպրոզոյի դէմ հանելով սա փաստը. «Կ'ըսէք թէ ոճրին բնազդը միանգամայն այլասերում է ու առհաւութիւն։ Բայց այդ երկու հաստատումները փոխադարձաբար անհամաձայն են իրարու։ Այլասերումը ախտաբանական վիճակ մըն է, լաւագոյն ապացոյցը սա է թէ այլասերումի տիպարը չի կրնար սերունդ առաջ բերել ու կ'անհետանայ։ Առհաւութիւնը վերադարձն է դէպի նախնական վիճակները որոնք չեն կրնար ախտաբանական ըլլալ, որովհետեւ այդ վիճակներուն մէջ ապրող մարդկային էակները բնաշրջած են ու յառաջդիմած։ Արդ, վերադարձ մը դէպ ի այդպիսի վիճակ մը, արդարեւ հին բայց առողջ, չի կրնար սակայն հիւանդութիւն մը ըլլալ։» Բոլոր այս բաբբաջանքը իր աղբիւրը ունի այն յամառ բանբարակութեան (superstition) մէջ որ հիւանդութեան մէջ հաւկէս տարբեր վիճակ մը կ'ուզէ տեսնել առողջութենէն։ Ասիկա ճշմարիտ օրինակ մըն է իրենց գաղափարաշփոթումին՝ զոր որ և է խօսք մը կրնայ պատճառել նուազ յստակ կամ տգէտ ուղեղներուն մէջ։ Իրապէս ո՛չ գործաբանաւորութեան համար ո՛չ մէկ գործունէութիւնը ո՛չ մէկ վիճակ կայ զոր կարենայինքնինքն իր մէջ իբր «առողջութիւն» կամ իբր «հիւանդութիւն» ցոյց տալ։ Բայց անոնք կրնան այդպէս ցոյց տրուիլ գործարանաւորութեան զանազան փուլերուն (phase) ու նպատակներուն համեմատ։ Մրսւոյն վիճակը ապահովապէս կրնայ անգամ մը հիւանդութիւն ըլլալ և անգամ մը առողջութիւն, իր երեւցած վայրկեանին համեմատ։ Ծուռբերնութիւնը (bec-de lièvre) մարդկային սաղմին վրայ կանոնաւոր ու առողջ երեւոյթ մըն է, իր վեցերորդ շաբթուն մէջ. ընդհակառակը յուռի՝ տձեւ կազմաւորում մըն է նորածին մանուկին վրայ։ Առաջին տարին, մանուկը չի՛ կրնար քալել։ Ինչո՞ւ։ Միթէ՞ անոր համար որ իր սրունքները շատ տկա՞ր են զինքը կրելու։ Ո՛չ երբեք։ Տօքթ. Լ. Ռօպինսօնի ծանօթ փորձերը վաթսուն նորածիններու վրայ՝ ապացուցած են թէ անոնք կարող են գաւազանէ մը կախուիլ իրենց ձեռքերէն մինչեւ երեսուն երկվայրկեան, ինչ որ կը նախենթադրէ ղնդերային ուժ մը համեմատաբար այնքան մեծ որքան չափահասներունը։ Տկարութեան պատճառաւ չէ՛ որ անոնք չեն կրնար քալել, այլ սա պատճառաւ որ անոնց ջղային դրութիւնը տակաւին չէ՛ սորված կանոնաւորել ու համաձայնեցնել ղնդերային զանազան խումբերուն գործունէութիւնը, օգտակար քալուածք մը առաջ բերելու եղանակով. մանուկները տակաւին չե՛ն կրնար «համակարգել»։

Դնդերային գործունէութեան համակարգումի անկարողութիւնը տարակարգութիւն (ataxie) կոչուած է բժշկութենէ. Այս վերջին վիճակը ուրեմն բնական ու առողջ կացութիւնն է մանուկին քով։ Ու միեւնոյն այդ տարակարգութիւնը, կենձաջլյօղումը ծանր հիւանդութիւն մըն է, երբ չափահասին քով կ'երեւայ իբր մասնաւոր ախտանիշ ողնածուծին tabe-երուն։ Tabètique-ին հիւանդագին տարակարգութեան ու ստնկեր մանուկին առողջ տարակարգութեան նմանութիւնը այնքան կատարեալ է որ Տօքթ. Ս. Ֆրանքէլ կրցաւ անոր վրայ հաստատել դարման մը տարակարգութեան նշաւակ անձերուն (ataxique) որ խմպէս կը կայանայ այն մարզանքին մէջ որով նորէն, մանուկներու պէս կը սորվին քալել ու կանգուն կենալ։(*) Ասկէ կը տեսնուի թէ վիճակ մը կրնայ միեւնոյն ատեն ախտաբանական ըլլալ, և սակայն, ի բնէ բոլորովին առողջ ըլլալու եղանակի մը պարզ վերադարձը միանգամայն, ու անիրաւ թեթեւամտութիւն մը եղած է ամբաստանել Լոմպրոզոն հակասութեամբ, երբ ոճրին բնազդին մէջ միանգամայն այլասերում ու առհաւութիւն կը տեսնէ։

ՄԱՔՍ ՆՈՐՏԱՈՒ

(*) Տօքթ. Ս. Ֆրանքէլ.—Շարժումին տարակարգային հիւանդութիւններուն դարմանագիտութիւնը։ Բժշկական շաբաթաթերթ Միւնիխի, թիւ 52, 1892։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՊԱՆՔԱՅԻ ՍԱԿ 4½%

ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, 9 Փետր. 1901

Անգլիոյ պանքային վարչային ժողովը վերջին հինգշաբթի օր որոշեց տոկոսի պաշտօնական սակը իջեցնել 5էն 4½%ի, բան մը որ արդէն կը սպասուէր 15 օրէ ի վեր, որովհետեւ ինչպէս մէկ քանի սեղանաւորական թերթեր մատնանիշ կ'ընեն վերջին անգամ սակին 4էն 5ի բարձրանալը անժամանակ էր բոլորովին։ Դեկտեմբերի միջոցները երբ շաբթէ շաբաթ անհագին քանակութեամբ ոսկի կը ղրկուէր արտասահման, իջեցնելով պանքային պահեստի գումարը մինչեւ 16,200,000 ոսկիի շատ փոքր համեմատութեան, տնօրէնները կը դիմանային չորրորդ տոկոսի սակը պահել 4%։ Եւ երբ սակը բաւական ուշ բարձրացաւ 5%ի, հրապարակը կը գտնուէր շատ հարուստ վիճակի մէջ՝ ազդուելու համար այդ բարձրացումէն, և հետեւաբար պանքային ըրած ջանքերը՝ բաց հրապարակին սակերը վեր հանելու մասին անօգուտ մնացին։ Եւ որովհետեւ միւս կողմէ ալ պահեստին համեմատութիւնը պարտքին դէմ նախորդ շաբթուան վրայ 1⅛ի բարձրացում մը ունենալով հասաւ 45⅜%ի, պաշտօնական տոկոսի սակին զեղչումը անհրաժեշտ դարձաւ։ Կարծողներ կան թէ ոչ թէ ½ այլ 1% զեղչ մը արդարանալի պիտի ըլլար, նկատի առնելով Լոնտոնի և արտասահմանի դրամի հրապարակներուն ներկայ վիճակը։ Եթէ արտակարգ պատճառ մը չգայ խանգարել հաշիւները՝ ներելի է ենթադրել թէ հաւանական է դէթ ½%ի անկում մը եւս մօտաւոր ապագայի մէջ։

Արտասահմանի գլխաւոր հրապարակաց տոկոսի սակերը մեր նախապէս ծանուցածէն զգալի փոփոխութիւններ չեն կրած, միայն շատ հաւանական է Պէրլինի մէջ պանքայի սակին անկումը։

Լոնտոնի արժէթղթոց սակարանին մէջ ընդհանուր առմամբ հաստատ ձայն մը կը տիրէր, վերջացող շաբթուն, որովհետեւ բաւական շահաւոր գործառնութիւններ տեղի ունեցան և միւս կողմէ ալ դրամի առատութիւնը կ'օգնէր գիներու բարձրացման կամ ամուր մնալուն։ Անգլիոյ կառավարական թուղթերը սակայն տափակ վիճակ մը ունէին իբրեւ հետեւանք հրապարակ ելլելիք նոր փոխառութեան։ Օտար կառավարական թուղթերը ընդհանրապէս հաստատ մնացին և մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ դարձան չինականները և հարաւ ամերիկեանները։ Անգլիական երկաթուղիներու թուղթերը կը շարունակեն մնալ վերջին ծայր անկանոն վիճակի մէջ, իբրեւ հետեւանք անոնց յայտարարած շահաբաժիններուն յառաջ բերած ընդհանուր դժգոհութեան։ Միացեալ Նահանգաց թուղթերը կը պահեն իրենց եռանդոտ վիճակը ունենալով նոր բարձրացումներ։ Օտար երկաթուղեաց թուղթերն ալ քիչ շատ խնդրանքի առարկայ դարձան, նոյնպէս օդային կազի եւ ելեկտրական լոյսի ընկերութեանց։ Հանքային թղթոց վրայ բաւական բարձրացումներ նշմարելի եղան, մասնաւորաբար Հարաւային Ափրիկեինները, սա՛ լուրին հետեւանքով թէ Բօէրները որոշած է... վերջնական (?) զինուորական գործողութեան ձեռնարկել։ Սա հանքային թուղթեան ալ որչա՜փ ծայրայեղօրէն դիւրազգած բաներ են... Ին կարեւորը սա՛ է սակայն թէ Պօէրները սկսած են այժմ քիչ շատ վնասել հանքերուն, թէեւ զանոնք պաշտպանող... amateur զինուորներ չեն պակսիր։

Պանքայի շահաբաժինները յայտարարուած 1900 դեկտ. 31ին,

		1900	1899
		%	%
Պանք օվ Ուայթ Հէյվըն	12 ա	11¼	11¼
Պրատֆըրտ Տիսթրիքթ	6 ա	10⅝	10⅝
Պըքս էնտ Օքսըն Իւնիըն	12 ա	17½	17½
Քարլայլ էնտ Քըմպըրլէնտ	12 ա	19	17
Քրէյվըն	6 ա	15	15
Քըմպըրլէնտ Իւնիըն	12 ա	7	8
Քնարսպօրօ էնտ Քլարօ	12 ա	17½	17½
Լանքասթր	12 ա	24 9/16	24 9/16
Լընտըն էնտ Քաունթի	6 ա	22	22
» » Ուէսթմ.	6 ա	16	16
» Թրէյթընկ	6 ա	5	5
Մարթինս	6 ա	8	7
Նօրթն Իսթըրն	6 ա	12½	11½
Շէֆֆիլտ Պանքինկ	12 ա	15	14½
Եորք Իւնիըն	12 ա	19	19
Քլայտստէյլ Պանք	12 ա	11	10
Այլ օվ Մէն	6 ա	15	25
Մէրչընթ Պանքինկ	12 ա	5	5
Նէյշընըլ Բրօվինշըլ	12 ա	21	21
Սթըքէյս	6 ա	23⅛	23⅛
Տէվըն էնտ Քօրնվէլ	12 ա	20	20
Ճէրմըն օվ Լընտըն	12 ա	5	6
Լօյտս	12 ա	18¾	18¾
Մէրչընթ Պանքինկ	12 ա	5	5
Շէֆֆիլտ էնտ Րօթէրհամ	12 ա	17½	16⅞
Սթամֆորտ Սբալտինկ էնտ Պօսթըն	12 ա	10	10
Ուիլթս էնտ Տօրսէթ Պանքինկ	12 ա	21	21

⁂

Վերջին յունուար ամսոյ Անգլիոյ արտաքին վաճառականութեան վիճակագրութիւնները հրատարակուած ըլլալով կը տեսնենք թէ մինչդեռ անցեալ տարուան յունուարին ներածման արժէքն էր 44.555,000 ա. ո., այս տարի եղած է 45 միլիոն 987,500 ա. ո., այսինքն 1,431 հազար 600 ա. ո. աւելի, որ ըսել է հարիւրին 3. 2, և արտածման արժէքն ալ 23 միլիոն 583,700 ա. ո.է բարձրացած է 24,753,500 ա. ո.ի, 1,169,800 ա. ո.ի յաւելում մը՝ որ հաւասար է հարիւրին 4.9ի։ Ներածմանց անցեալ տարուան վրայ եղած յաւելումները, գլխաւորաբար տեղի ունեցած են սնունդի վերաբերեալ մաքսէ զուրկ ապրանաց և մանաւանդ հիւսուածագործութեան յատուկ ապրանքները բաղդատաբար շատ աւելի գումար մը կը ներկայացնեն. ատոնցմէ զատ միւս զանազան ճիւղերուն մէջ նուազումներ տեղի ունեցած են։ Գալով արտածումներուն՝ եղած յաւելումը կը բաժնուի գրեթէ հաւասարապէս ամէն դասակարգի ապրանաց վրայ և սակայն նըշանակելի պարագայ մըն է թէ արտածման արժէքին անցեալ տարուան վրայ ունեցած հարիւրին 4.9ի յաւելումը կազմուած է ապրանաց գնոց սղութենէն և ոչ թէ քանակի յաւելումէ։

Մտնելով մանրամասնութեանց մէջ՝ կը տեսնենք թէ մաքսէ ազատ սնունդի վերաբերեալ ապրանաց անցեալ ամսուան ներածման արժէքը եղած է 15,778,500 ա. ո., մինչդեռ 1900 յունուարի գումարը եղած էր 14,531,000 ա. ո.։ Ցորենի և ալիւրի մեծագոյն քանակները ներածուեցան Միացեալ Նահանգներէ, մինչդեռ Ռուսաստանէ և Արժանթինէ եղած մատակարարումները նուազ էին։ Միացեալ Նահանգները Անգլիա ղրկեցին միայն 550,000 հընտրըտ վէյթ(*) գարի, 1900 յունուարի գումարը ըլլալով 1,013,000 հ. վ., սակայն միւս կողմէ Թուրքիա հայթայթեց 609,300 հ. վ. որ անցեալ տարուան նոյն ամսուան գումարէն աւելի է 464,400 հ. վ.։

Հանքածուխի արտածումը կը շարունակէ բարձրանալ թէ քանակով և թէ արժէքով, և որուն անցեալ ամսուան քանակը հասաւ 3,306,200 թոնի, մինչդեռ 1900 յունուարի քանակն էր 3,087,500 թոնօ և արժէքը բարձրացաւ 2,238,300 ա. ո.էն 2,612,409 ա. ո.ի։ Ինչպէս կը տեսնէք քանակի յաւելումը եղած է 118,700 թոն=հարիւրին 3,8, մինչդեռ արժէքը 374,100 ա. ո.ի բարձրացում մը ունեցած է որ հաւասար է հարիւրին 16,8ի։ Բամպակեղէն հիւսուած ապրանաց վրայ ալ բաղդատմամբ անցեալ տարուան յաւելում մը կայ որ սակայն անբաւական է հակակշռելու ներածմանց յաւելումները։ Ցնենք հոս միայն Թուրքիա ղրկուած գլխաւոր ապրանաց քանակները և արժէքները՝ բաղդատեալ 1900ի և 1899ի յունուար ամիսներուն հետ։

Հանքածուխ				
1899	47,400	թոնօ	25,285	Ա. Ո.
1900	34,981	»	27,599	»
1901	39,407	»	33,550	»
Մանած ամէն տեսակէ ներկուած ևն.				
1899	3,719,800	լիպրա	115,740	Ա. Ո.
1900	2,394,600	»	79,660	»
1901	2,304,400	»	88,502	»
Բամպակեղէն ծրար խամ ապրանքներ				
1899	10,054,300	ծրար	80,936	Ա. Ո.
1900	7,307,400	»	60,167	»
1901	9,677,300	»	87,292	»
Բամպակեղէն ճերմկցուած ծրար ապրանքներ				
1899	6,961,600	ծրար	60,662	Ա. Ո.
1900	5,000,500	»	47,314	»
1901	6,169,600	»	58,481	»
Բամպակեղէն տպուած ծրար ապրանքներ				
1899	10,710,300	ծրար	98,940	Ա. Ո.
1900	7,759,700	»	72,323	»
1901	8,150,800	»	82,412	»
Բամպակեղէն ներկուած կամ ներկուած մանածով չինուած ապրանքներ				
1899	3,760,800	ծրար	40,330	Ա. Ո.
1900	2,421,700	»	28,515	»
1901	3,437,100	»	42,002	»
Գումար բամպակեղէն ծրար ապրանաց				
1899	31,487,000	ծրար	280,868	Ա. Ո.
1900	22,489,300	»	208,319	»
1901	27,434,800	»	270,187	»

Ա. Գ.

(*) Հընտրըտ վէյթ հաւասար է 112 լիպրայի։

—)(102)(—

ԺՈՐԺ ԲՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏՈՍԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԿՈՅՍԸ

Է.

—Հանրի՛, գոչեց Պ. տը Պլինեաք։

Այս կոչին վրայ՝ Հանրի երեւան ելաւ խուցէն։

—Մեզ ո՞ւր տանելու հրաման ստացած էք, հարցուց Ռաուլ կեղծ ժպիտով մը, բայց ներքուստ անձկութեան մատնուած։

—Պէնար, և եթէ պատուոյ խոստում կու տաք, պարոննե՛ր, թէ ճամբան խոյս չպիտի տաք, բոլորովին ազատ կը թողում ձեզ մինչեւ Պէնար։ Ձեր փիղին վրայ հեծած՝ կրնաք վաղը առտուն արշալոյսին մեզի հետ Պէնար հասնիլ։

Ֆրանսացի բարեկամները ձեռքերնին բարձրացուցին և պատուոյ խօսք տուին։ Եւ խորհեցան թէ իրենքնին պատճառ մը չունէին խոյս տալու, քանի որ Մայա-Նիամա ալ Պէնար կ'երթար, և իրենք պիտի կրնային առիթ ունենալ Դեղին Մարգրիտին մօտենալու։ Անգամ մը որ Պէնար հասնէին, այնուհետեւ կը խորհէին իրենց ընելիքին վրայ։ Հազարապետ Վալէրիէն նաեւ հարցուց երկու բարեկամներուն թէ իրենց ծառաներուն համար կ'երաշխաւորէի՞ն։ Անոնց հաստատական պատասխանին վրայ՝ հազարապետը յարեց.

—Պարոններ կը խնդրեմ ձենէ որ երբ Պէնար հասնելնուդ պէս՝ Պանուր Սինկի ապարանքը գալ հաճիք։ Ապահով եղէք թէ հոն պիտի գտնուիմ ձեզ ընդունելու համար։

Հազարապետը երկու անգամ բարեւելէ յետոյ Ֆրանսացիները, տեղակալ Զալլիի հետ գնաց իր զօրքերուն մօտ։ Պահ մը յետոյ անգլ. երկու ջոկատները ճամբայ ելած էին։ Ռաուլ և Հանրի ուղղուեցան դէպի այն ծառը, որուն կապուած էր փիղը։ Պրիէն երբ լսեց իրենց ձերբակալութիւնը, շատ զայրացաւ և սկսաւ իր սովորական լուտանքները արձակել Անգլիացիներուն դէմ։

—Բայց հազարապետը ու տեղակալը շատ բարեկիրթ ընթացք մը ունեցան մեզի նկատմամբ, ըսաւ Հանրի։

—Պէտք չէ հիմակուընէ շնորհակալ ըլլալ, թերեւս ծուղակի մէջ ձգեցին մեզ ըսաւ Պրիէն։

—Օ՛, վիճաբանութեան հարկ չկայ, պատասխանեց Ռաուլ. իրողութիւնը սա է թէ օձերնիս ձեռք տուինք և մեր տուած պատուոյ խօսքին վրայ առանձին Պէնար կ'երթանք։ Վաղը Մայա-Նիամայի հետ հոն կը հասնինք։

Ը.

Պէնար քաղաքը տօնական երեւոյթ մը առած էր. ուխտաւորներու, փաքիրներու, պրահմաններու և պարուհիներու բազմութիւն մը խռնուած էր քաղքին փողոցներուն մէջ և մեծ հրապարակներուն վրայ։ Հոպլաններու, շրջուն նուագածուներու, ձեռնածուներու խումբեր իրենց բոլոր ճարտարութիւնները կը թափէին՝ հաճելի ըլլալու համար ժողովրդեան։

Հոս, անցողակի ըսենք թէ փաքիր ձեռնածուն շատ ճարտար փորձեր կը կատարէ, այնպէս որ հանդիսատեսը մոգական տեսարանի մը կամ գերբնական հըրաշքի մը պատրանքը կը զգայ։

Պէնար բնաւ չի նմանիր Բաղդադի, այլ հոծ քաղաք մըն է շէնքերով ու բազմամարդութեամբ։ Ընդարձակ հրապարակի մը մէջտեղ, հնդկական ցած տուներով շրջապատուած, կանգնած է իշխանական ապարանքը։ Մեծ վանդակապատով մը շրջապատուած է ու ընդարձակ պարտէզներ ունի, որոնց մէջ կան արմաւենիներով զարդարուած երկու ծառուղիներ ու պարտէզներուն խորը քէօշկեր ու թէրասներ, առանց որոշ կարգաւորութեան մը, հոս հոն բարձրացած։ Հիւսիսային Հնդկաստանի ռաճաներուն և մահարաճաներուն ապարանքներուն մեծ մասը այս ձեւով կառուցուած է։

Ո՛ և է աղմուկ չի լսուիր այդ ընդարձակ ապարանքին մէջ, որովհետեւ հանդէսները, խրախճանութիւնները տեղի պիտի ունենան երկու քիլոմէթր աւելի հեռուն, ուր կը գտնուի ամառնային ապարանքը։

Փախստականները արշալոյսին Պէնար հասած էին։ Ռաուլ իր տուած պատուոյ խօսքը յարգած էր, թէեւ Հանրի տ'Ալբէմ գոհ չըլլալով կ'ըսէր թէ պէտք էր ազատ թողուլ զինքը, ի հարկին գործելու համար թշնամիին դէմ։ Բայց Ռաուլ սիրոյ անձնասիրութենէն բռնուած՝ այդքան նուրբ հաշիւներ չէր ըրած։ Մէկ բան միայն կը տեսնէր այդ ուղեւորութեան մէջ, Նիամայի պիտի մօտենար, մնացեալը իրեն համար կարեւորութիւն չունէր։ Հանրի ճամբան խօսք չէր բացած այդ մասին, այլ խորհուրդ տուած էր որ Պրիէն ու Եամպօ իրենց քովէն հեռանալով խոյս տային։ Այն ատեն վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ Եամպոյի ու Պրիէնի միջեւ։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Խորհրդարանին հանդիսաւոր բացումը. — Արքայական շքեղ թափօր. — Գահաճառ։

Լոնտոն, 14 փետրուար. — Էտուարտ Թագաւորին և միանգամայն նոր դարուն առաջին Խորհրդարանը այսօր բացուեցաւ մեծ հանդէսով։ Արքայական թափօրը, օդին գեղեցկութենէն նպաստաւորեալ, շքեղ տեսարան մը կը պարզէր Պըքինկէմի պալատէն մինչեւ Ուէսթմինսթրի պալատը։ Հինգ հազար անձնապահ զինուորներ բաժնուած կեցած էին երկու կարգի վրայ։ Էտուարտ Թագաւորը՝ մարէշալի համազգեստով՝ և Ալեքսանտրա Թագուհին ու Վիքթորիա իշխանուհին փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած էին՝ զոր կը քաշէին ութ ձիեր։ Ճորճ Գ.ի յատուկ կառքն էր և 1861էն ի վեր այդ տեսակ պարագայի մը մէջ չէր գործածուած։ Երբ արքայական թափօրը Ուէսթմինսթրի պալատը կ'երթար թնդանօթներու ձայնով և թնդանօթներու որոտմամբ, Խորհրդարանին սրահը լեցուած էր ստուար բազմութեամբ։ Ունկնդիրներու յատկացած մասին մէջ կը գտնուէին դեսպանական մարմինը, դատաւորները, եպիսկոպոսները, քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարներ և բազմաթիւ կիներ՝ սուգի հագուստներով։ Տէրութեան և արքունեաց ատեանաւորները ոսկեճամուկ համազգեստներով կ'երթային Թագաւորին ու Թագուհիին առջեւէն։ Ասոնց կը հետեւէին Տըվէնշայրի դուքսը, պետական Խորհրդին նախագահը՝ որ Թագը կը տանէր կարմիր թաւիշէ բարձիկի մը վրայ։ Ցետոյ Լորտ Սոլզպէրի, կնքապահ, Լորտ դիւանապետը, Նորֆոլքի դուքսը և այլն՝ ամէնքն ալ աստիճանաւորութեան նշաններով։ Թագաւորը՝ ծիրանի վերարկուով, գլուխը բաց կը քալէր՝ իր քովը ունենալով Ալեքսանտրա Թագուհին և Վիքթորիա իշխանուհին։ Արքայական գերդաստանին միւս անդամները արդէն Խորհրդարանին ժողովասրահը կը գտնուէին։ Քոննոթի դուքսը, Թագաւորին եղբայրը, գահուն ձախ կողմը բազմած էր։ Ալեքսանտրա Թագուհին ալ աջ կողմը՝ ուրիշ գահու մը վրայ։ Իր նստելէ Թագաւորը ոտքի ելլելով կարդաց գահաճառը որ, հակառակ մինչեւ հիմա եղածին, գաղտնի պահուած էր։ Գահաճառը նախ կը խօսի ազգային սուգին վրայ՝ Վիքթորիա Թագուհիին անդարմանելի կորուստին հետեւանքով՝ որ տիպար վեհապետուհի մըն էր։ Թագաւորը ըսելէ յետոյ թէ մեծապէս կը փափաքի հետեւիլ անոր շաւղին՝ կը յայտարարէ.

«Անձնական և ընդհանուր սուգին մէջ տեղ գոհունակութեամբ կը հաստատեմ թէ միւս տէրութեանց հետ եղած յարաբերութիւնները միշտ բարեկամական են։ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմը տակաւին աւարտած չէ, բայց թշնամիին մայրաքաղաքը և անոր հաղորդակցութեան գլխաւոր գիծերը տիրապետութեանս տակ կը գտնուին։ Միջոցներ ձեռք առնուեցան որոնք, հաստատապէս կը յուսամ թէ, իմ զինուորներս ի վիճակի պիտի դնեն ազդու կերպով գործելու՝ իրենց դէմ տակաւին մնացած զինուորական ոյժերուն դէմ։ Խորապէս կը ցաւիմ մարդկային կեանքերու կորուստին և դրամական զոհողութիւններուն համար՝ արդիւնք անօգուտ պատերազմի մը զոր Պօէրները կը շարունակեն նախկին Հանրապետութեանց երկիրներուն մէջ։ Մեծապէս կը բաղձանք որ ատոնք անձնատուր ըլլան նոյն իսկ իրենց օգտին համար, վասն զի որչափ ատեն որ անձնատուր չըլլան, պիտի չկրնամ միեւնոյն իրաւունքները ապահովցնել բոլոր սպիտակամորթ բնակիչներուն, ոչ ալ պաշտպանութիւն և արդարութիւն բնիկ ժողովուրդին։»

Գահաճառը յետոյ խօսելով Չինու դէպքերուն վրայ, կ'ըսէ.

«Միջազգային զինուորներուն կողմէ Բէքինի գրաւումը և դեսպանատանց մէջ պաշարուած անձերուն բարեբաստիկ ազատումը այն տեսակ արդիւնքներ են՝ որոնց մեծապէս աջակցած են իմ հնդիկ զինուորներս և նաւային զօրութիւնս։ Այդ դէպքերուն յաջորդեց Չինու կառավարութեան համակերպութիւնը այն պայմաններուն՝ որոնց վրայ կը պնդէին Տէրութիւնները։ Աջակցութիւնները այն եղանակով կը շարունակուին որով չինու կառավարութեան հաւանութիւնը՝ այդ պայմաններուն համար՝ պիտի իրականանայ։»

Գահաճառը կը յիշէ Աւստրալիոյ դաշնակցութեան կազմութիւնը և Եօրքի դուքսին քիչ ատենէն նոյն կղզին ուղեւորիլը՝ դաշնակցութեան առաջին Խորհրդարանին բացումը կատարելու համար։ Դուքսը, որ այդ ուղեւորութիւնը Թագաւորին բաղձանքով կը կատարէ, Նոր Զելանտա և Քանատա ալ պիտի երթայ։ Էտուարտ Թագաւորը յետոյ բերկրութեամբ յիշեց Քանատայի և Աւստրալիոյ արագ պատասխանը իրենց եղած հրաւէրին, հրաւէր մը՝ որ Հարաւային Ափրիկէի մէջ թշնամութեանց շարունակելուն հետեւանքով եղած է։ Գահաճառը կը ծանուցանէ թէ Աշանթիներու երկրին արշաւանքը յաջողած է։ Հնդկաստանի մասին կը յայտարարէ թէ սովը և անոր հետեւանքը եղած մահերը նուազած են՝ տեղացած անձրեւներու շնորհիւ։ Ելմտացոյցին համար կ'ըսէ թէ անհրաժեշտ պիտի ըլլայ աւելցնել բանակին և նաւատորմին ու մանաւանդ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին ծախքերու վարկերը։ Վեհապետի փոփոխութիւնը անհրաժեշտ կ'ընծայէ արքայական տարեթօշակին նկատառումը։ Թագաւորը Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց այն ժառանգական հասոյթները զորս հանգուցեալ Թագուհին թողած էր իրեն։ Գահաճառը վերջապէս կը ծանուցանէ առաջարկութիւններ՝ բանակին թիւը աւելցնելու համար. նաեւ ներքին քաղաքականութեան վերաբերեալ կարգ մը օրինագիծեր։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ մէջ հականգլիական ցոյցեր. — Գերման կառավարութեան զգացումները. — Նոր տեսակէտ։

Պերլին, 12 փետր. — Գերմանիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ անգլիական լրագրի մը թղթակցին յայտարարուեցաւ թէ որ և է կարեւորութիւն չի տրուիր Լորտ Ռոպէրթսի Սեւ-Արծուի պատուանշան տրուելուն առթիւ եղած հականգլիական ցոյցերուն, թէ գերման կառավարութեան վրայ բնաւ ազդեցութիւն պիտի չընեն այդ շչուկները և թէ կառավարութիւնը պիտի շարունակէ նպաստաւորել Անգլիոյ հետ մտերմական համաձայնութիւնը։ Պաշտպանողական գերման թերթը՝ Ռայխսպոթը՝ կը պահանջէ որ Գերմանիոյ Խորհրդարանը դիտողութիւն ընէ Լորտ Ռոպէրթսի պատուանշան տրուելուն համար։ Նոյն թերթը յիշելով այն լուրը թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը պիտի ամուսնանայ Պաթէնպէրկի Եվա իշխանուհիին հետ, կ'ըսէ թէ աւելի պիտի [illegible] տալ գերման ժողովուրդին դժգոհութիւնը։

—Իրաւցնէ կարգ մը լրագիրներ անգլօ-գերման յարաբերութեան վրայ կը խօսին տեսակէտով մը որ Գերմանիոյ պաշտօնական շրջանակներունն ալ է։ Քէօլնի ժողովրդական թերթը որ կաթոլիկ կուսակցութեան կը վերաբերի, կը յայտարարէ թէ, Գերմանիոյ նախարարապետին կարծիքին նայելով, Գերմանիա որչափ ատեն որ միայն ցամաքային եւրոպայի քաղաքականութեամբը կը զբաղի, Անգլիայով ալ զբաղելու շահ մը չունի. բայց անկարելի էր հակառակորդ Անգլիայի մը հանդէպ համաշխարհային քաղաքականութիւն մը վարել։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Տէվէթի շարժումը. — Զինուորական գործողութիւններ. — Հաշտութեան պատգամաւորներու վերադարձը. — Բիր Տէվէթի յայտարարութիւնը. — Բրէբիման զօրավարը. — Միջնորդութիւն. — Լուրէնսօ Մարքէզ. — Ժանտախտ. — Լորտ Ռոպէրթս։

Լոնտոն, 12 փետր. — Քանի մը լրագիրներ զրոյց մը կը յիշեն թէ կիրակի իրիկուն, Տէվէթ զօրավարը անցեր է Օրանժ գետը՝ Նորվալս-Բոնէն քանի մը մղոն դէպ ի հիւսիս, և թէ Ֆիլիփսթաունի վրայ կը քալէ։ Անգլիական հինգ զօրախումբեր որոնց հրամանատարներն են Բէյնըրթ, Բլուտէր, Նոքս, Պլիւս Համիլթըն և Քրապոք, կը հալածեն Տէվէթը։ Բոլոր ծանծաղուտները պահպանուած են։ Մասնաւոր շարժումներ պիտի կատարուին պաշարելու համար Տէվէթը։

Բոյպերկ. — Կը ծանուցուի թէ երէկ պօէր զօրախումբ մը տեսնուեր է Համփըլթօնթայնի մօտ։ Ընդհարում մը կատարուեր և Անգլիացի մը սպաննուեր է։

Բարէյուսայ Գլուխ. — Բազմաթիւ Պօէրներ տեսնուեցան Տունքէրբորթի մօտ, որ կայան մըն է Օրանժ գետին վրայ՝ Նորվալս-Բոնի հիւսիսային կողմը։ Երկու կողմէն հրացանաձգութիւն կատարուեցաւ։ Կալէտցի զինուոր մը մեռաւ։

—Տէվէթի գլխաւոր զօրախումբը տեսնուեցաւ երկաթուղիի գիծին վրայ՝ Սթրինկֆօնթայնի և Ճէյքըսֆօնթայն-Ռոտի միջեւ տեղը։ Տէվէթ, վակոններ այրելէ ետքը, սկսաւ դէպ ի արեւմուտք առաջանալ։ Տէվէթի զօրախումբէն մաս մը փոքր յարձակումներ կատարեց Ռուզվիլ-Զասթրոնի և Օրանժ-Ռիվըրի ծանծաղուտներուն վրայ՝ հոն գտնուող բազմաթիւ զինուորներու ուշադրութիւնը հրաւիրելու նպատակով։

Բրէնս-Ալպերթ, 7 փետրուար. — Անցեալ շաբթու Պրապանթ զօրավարին ձիաւորներուն կողմէ Բլաք-Սթրումէն վտարուած երկու հարիւր Պօէրներ դէպ ի Բրէնս-Ալպերթ ուղղուեցան. ասկէ քսան երկու մղոն հեռուն յարձակեցան անգլիացի երեսունհինգ կամաւորներու վրայ՝ որոնք երկու թնդանօթներ ունէին։ Կամաւորներէն մէկը սպաննուեցաւ եւ եօթը գերի ինկան, բայց յետոյ ազատուեցան։ Երեք Պօէրներ գերի ինկան եւ քանի մը հատ ալ սպաննուեցան։ Անգլիացիները ետ քաշուեցան գիւղը պաշտպանելու համար, բայց Պօէրները անոնց վրայ չյարձակեցան։ Գիշերը Պլէօմֆօնթայն անցուցին։ Պօէր վիրաւորները դարմանելու համար ղրկուած վիրաբոյժ մը ոչ ոք գտաւ անոնցմէ։ Պօէրները երկու մեթրանոց կողոպտեցին Թէյկեաթի մէջ, չոր խոտեր և չիսուն ոչխարներ յափշտակեցին։ Զուարթ-Սիտինկի մէջ կառախումբի մը վրայ կրակ բրին և յետոյ դէպ ի հիւսիսային արեւելք ուղղուեցան։

Մագերու, 11 փետրուար. — Անգլիացիները գրաւեցին Ֆիթզպուրկը, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։ Պօէրները կը յառաջանան դէպ ի Փուրիթերսպուրկ, ուր մեծաքանակ պաշար ունին։ Պօէրները գրաւեցին Վերէնիգը՝ Անգլիացիները անկէ հեռանալէն ի վեր։

Բրեթօրիա, 12 փետրուար. — Ֆրենչ զօրավարը կը ծանուցանէ թէ տասնհինգ վակոններ գրաւեր եւ 45 Պօէրներ գերի բռներ է. իր կորուստն է մէկ վիրաւոր։

Բալմաս (Քանարեան կղզիներ), 12 փետրուար. — Ռոսլին-Քէսլ շոգենաւը, որ անգլիական հազար զինուորներ Թրանսվալ կը տանի, հոս հասաւ։ Ուրիշ երկու շոգենաւեր ալ կը սպասուին՝ առաջինը 1400 և երկրորդը 480 վիրաւորներով ու հիւանդներով որոնք Թրանսվալէ կու գան, Անգլիա տարուելու համար։ Ուրիշ երեք շոգենաւեր ալ որոնք զինուոր կը տանին Բարէյուսայ Գլուխը, հոս կը սպասուին։

Բարէյուսայ Գլուխ. — Ընդհանուր դատախազը ծանոյց Օեն Լաճեի խմբագրապետ Պ. Մալանի թէ դատաստանի պիտի ենթարկուի։

—Բրոնքհորստի հաշտութեան պատգամաւորութիւնը հոս հասաւ։ Քրիսթիան Տէվէթ զօրավարին եղբայրը՝ Պ. Բիթ Տէվէթ տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեց թէ պատգամաւորութիւնը մինչեւ հիմա բան մը ըրած չէ։ Փափաքող կ'երեւար յարաբերութեան մտնել Հարաւային Ափրիկէի կուսակցութեան պետերուն հետ։ Հաշտութեան ի նպաստ այդ [illegible]։ Պ. Բիթ Տէվէթ յարեց թէ հիմա պատերազմող Պօէրները երեք դասակարգի բաժնուած են. Ա. Անոնք որ Աստուծոյ հաճելի եղած ըլլալ կը կարծեն պատերազմը շարունակելով, Բ. վաճառականները՝ որոնք պետերուն առեւ կ'երթան և Գ. անոնք որ կորսնցնելու բան մը չունին։ Պ. Տէվէթ յարեց թէ երկրորդ դասակարգին պատկանողները կարելի է համոզել որ անձնատուր ըլլան։ Պ. Բիթ Տէվէթ ըսաւ նաեւ թէ մեծ յոյս մը չկայ իր եղբօրմէն՝ զոր յուլիս ամիսէն ի վեր չէ տեսած։ Պատգամաւորները որոնց հաւանոյն հոս միայն քանի մը շաբաթ, կը կարծեն թէ Պօէրներուն անձնատուութիւնը Տէվէթ ու Պոթա զօրավարներէն և Շթայն նախագահէն կախում ունի։

Պլէօմֆոնթայն. — Բրէբիման զօրավարը, զինուորական կառավարիչ Պլէօմֆոնթայնի, քաղաքացիներու հրաժեշտ տալով յայտարարեց թէ Օրանժի նախկին Հանրապետութեան սքանչելի օրէնքները պիտի պահուին որչափ որ կարելի ըլլայ։ Պլէօմֆոնթայնի զինուորական նոր կառավարիչն է Կոլըս Ստամս հազարապետը։

Մարսիլիա. — Քաղաքապետական Խորհուրդը ընդունեց բաղձանք մը՝ խնդրող ֆրանսական կառավարութենէն որ Լա-Հէյի Դատաստանախորհուրդին մասնակցող տէրութեանց հետ համաձայնի, միջնորդելու և վերջ մը տալու երկու տարիէ ի վեր Հարաւային Ափրիկէն աւերող պատերազմին։

Լուրէնսօ-Մարքէզ. — Տենդերու եղանակը բացառիկ կերպով դէշ է և բազմաթիւ հիւանդներ կան։ Անգլիական գաղթականութեան մէջ շատ մահեր պատահեցան։ Երկաթուղիի Ընկերութեան պաշտօնեաներուն մեծ մասը վարակուած է. Օրեանս հիւանդարան-նաւը հիւանդներով լեցուած է թէ՛ Լուրէնսօ-Մարքէզէն և թէ Քոմաթի-Բորթէն։ Պօէր փախստականներէն ալ շատեր կը մեռնին։

Մարսիլիա. — Առողջապահական վարչութիւնը նախարարական հեռագիր մը ստացաւ՝ ծանուցանող թէ Քէյփթաունի մէջ ժանտախտին գոյութիւնը պաշտօնապէս հաստատուած է։ Քարանթինայի խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, թէեւ Մարսիլիոյ ու Քէյփթաունի միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնները շատ հազուադէպ են։ 1900 հոկտեմբեր 9ի հրէշաբերականը, սակայն, կը տրամադրէ խիստ հսկողութեան ենթարկել վարակեալ տեղերէ և անոնց մօտերէն եկած նաւերը. այդ կարգէն է Տուրպան, որ միշտ յարաբերութեան մէջ է Մարսիլիոյ հետ։

Լոնտոն. — Անգլիոյ պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Էտուարտ Թագաւորը ստորագրեր է հրովարտակներ որոնք կոմսի և դերակոմսի տիտղոս կու տան Լորտ Ռոպէրթսի՝ Ս. Պիէռի դերակոմս և Աֆղանիստանի ու Բրէթորիայի կոմս անուանով։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Պատիժներ. — Խնամակալութիւն. — Զինուորական արշաւանքներ. — Շան – Հայ – Քուանի երկաթուղին. — Անգլիա եւ Չին. — Մանչուրիա։

Շանկայ, 11 փետր. — Բէքինէն կը հեռագրեն թէ կայսերական հրամանագիր մը կը պատուիրէ աքսորել Թուան իշխանը և Լան դուքսը. նաեւ թէ Չանկ իշխանը հրաման ստացած է անձնասպան ըլլալ և Եու-Հսիէն ալ գլխատուած է։

Շանկայ, 12 փետր. — Սի Նկան-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ Չինու արքունիքը պատիժներ սահմանող հրամանագիր մը հրատարակեր է, ստանալէ յետոյ Լի-Հունկ-Չանկի և Չինկ իշխանին հեռագիրները՝ ծանուցանող թէ քանի մը օտար դեսպաններուն հետ համաձայնութիւն գոյացուցած են՝ սահմանուած պատիժները յետոյ փոխելու համար։

Բէքին. — Խնամակալուհին տրամադիր կ'երեւայ բանակցիլ՝ պատժուելիք պաշտօնատարներու մասին։ Հեռագրեց Լի-Հունկ-Չանկի և Չինկ իշխանին հարցնել, թէ օտարականները ի՛նչ ընել կ'ուզէին՝ փոխելով հաշտութեան համար իրենց ըրած առաջարկութեանց ձեւը։ Դեսպանները պետերուն համար ամենախիստ պատիժներ կը պահանջէին զորս Չին կրնայ գործադրել՝ անոնց յանցանքին համեմատութեամբ։ Չին հաւանեցաւ ատոնց. հիմա դեսպանները բոլոր յանցաւորներուն գլուխները կը պահանջեն։ Խնամակալուհին այդ պահանջումին մէջ համեմատականութիւն չի տեսներ և հետեւաբար կը յարէ թէ գոյացած համաձայնութիւնը պիտի չգործադրէ։ Խնամակալուհին կը յարէ նաեւ թէ Եինկ-Նինկ անկարեւոր պաշտօնատար մըն է և բնաւ Պոքսըրներուն պետը չէ եղած. կարելի է հետեւած է Չաօ-Չու-Ջիաոյի կուսակցութեան և թէ անոր հրամանով միայն օտարականներուն դէմ գործած է։ Խնամակալուհին երկու պարագաներուն մէջ ալ անհամեմատական կը գտնէ մահու պատիժը և կը հրամայէ չինական պատուիրակներուն որ օտար դեսպաններուն յիշեցնեն նախապէս գոյացած համաձայնութիւնը։ Այս հնարամտութիւնը չինական դիւանագիտութեան յատկանշական մէկ կողմն է։ Հիմա բաւական պիտի ըլլայ շարունակել ճնշումը և Խնամակալուհին տեղի պիտի տայ։ Չինական պատուիրակները իրենց ստացած հրահանգներուն համաձայն, Խնամակալուհիին այդ դիտողութիւնները վաղը պիտի հաղորդեն օտար դեսպաններուն։ Նոյն օրը դեսպանները գումարում մը պիտի ունենան թէ, այդ և թէ ուրիշ կէտերու մասին խորհրդակցելու համար։

Պերլին. — Մարէշալ Վալտէրզէ Բէքինէն կը հեռագրէ փետրուար 11 թուականով. — «Որսորդ զինուորներու այն գումարտակը որ լեռնային թնդանօթներով Եէնթինկ ղրկուած էր, այսօր վերադարձաւ, վասն զի հեծելազօրքերը բաւական նկատուած են այդ տեղին համար։ Սաօինկ-Ֆուէն սկսեալ՝ գերման շրջանակին կեդրոններուն մէջ զինուորական կայաններ հաստատուած են՝ ժողովուրդը պաշտպանելու համար գողերէ և աւազակներէ։»

Բէքին. — Բէքինէն Շան-Հայ-Քուան տանող երկաթուղին բրիտանական իշխանութեանց ձեռքը յանձնելու գործողութիւնը յառաջիկայ շաբթուն վերջերը միայն պիտի կատարուի։ Հիմա Ճափոնի կառավարութեան հաւանութիւնը միայն մնացած է։ Պ. Քինտէրի և քաղաքային պաշտօնեաներուն պիտի յանձնուի երկաթուղիի այդ գիծին տեսչութիւնը՝ բրիտանական զինուորական տնօրէնի մը հրամանին տակ որ բազմաթիւ պաշտօնեաներ պիտի ունենայ իր տրամադրութեանը տակ։

—Բէքինի անգլիական դեսպան Սըր Էրնէսթ Սաթօու այսօր ծանոյց Չինացիներուն թէ Անգլիա չընդունիր որ Չանկ-Եօ-Հսիի նման անունշան պաշտօնատար մը Լոնտոն երթայ՝ Էտուարտ Թագաւորը շնորհաւորելու։

Բեդերսպուրկ. — Կազէթ տը Մոսքու հետեւեալ տողերը կը գրէ Մանչուրիոյ մասին. — «Ժամանակը կորուստ մը պիտի ըլլայ սպասել Չինու քաղաքային վճակին վերջ մը գտնելուն, որ Մանչուրիոյ ժողովուրդը աւելի վայրենի կ'ընէ և անկարգ։ Պէտք է որ այդ նահանգը ճանչնայ ռուսական քաղաքակրթութեան բարիքները։ Պէտք է ցոյց տալ թէ խաղաղութեան համար մեր ունեցած սէրը, որ մեր զօրութեան վրայ հիմնուած է, արդարեւ բարեկեցութեան և բարգաւաճման աղբիւր մըն է բոլոր ժողովուրդներուն համար։ Այդ գործին իրականացումը այն ատեն կարելի պիտի ըլլայ, երբ Մանչուրիոյ մէջ բարեկարգութեան վերահաստատութիւնը մեզի ի վիճակի դնէ խաղաղութեան ատեն ալ գործադրելու մեր քաղաքակրթիչ ազդեցութիւնը։ Արդ, այդ երկրին մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու միակ միջոցն է ռուսական միայնակ վարչութեան մը հաստատումը։ Մեզի համար այդ է միակ միջոցը կատարելու մեր պատմական պաշտօնը, առանց անտանելի բեռ մը ստեղծելու տէրութեան գանձուն։ Մանչուրիոյ բնական աղբիւրները զօրս երեւան հանելու համար հարիւրաւոր միլիոններ ծախսեցինք, պիտի դիւրացնենք նահանգին համար լաւ վարչութիւն մը ռուս պաշտօնատարներու միջոցաւ, առանց դրամական աջակցութիւն մը ուզելու Ռուսիոյ գանձէն։ Հիմակուհիմա այդ նահանգին մէջ բանակած և ծախքեր ընելու պարտաւորուած ենք, առանց կարենալ ազատելու բնակիչները թշուառութենէ և բարքի ապականութենէ։ Եւ սակայն Մանչուրիոյ բարգաւաճումը բնական հետեւանքը պիտի ըլլայ պատշաճապէս կազմակերպուած ռուսական վարչութեան մը, որ նաեւ պատճառ պիտի չտայ գանձուն հիմնական մեծամեծ ծախքերուն։ Մանչուրիոյ խնդրին վերջնական կազմակերպութիւնը հիմա ստիպողական հանգամանք մը ստացած է։ Կը կրկնենք. Չինու խնդիրը որչափ խառնաշփոթ ըլլայ, մեզի համար այնչափ անհրաժեշտ է շուտով լուծել Մանչուրիոյ խնդիրը։»

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Ցուղարկաւորութենէն առաջ. — Թաղման վայրը. — Վիէննայի սերպիական դեսպանին միջամտութիւնը։

Վիեննա, 12 փետր. — (Թայմզի հեռագիր). — Կ'երեւայ թէ տակաւին որոշում մը չկայ Միլան Թագաւորին թաղումին տեղւոյն վրայ։ Միլան Թագաւորը կը փափաքէր Հունգարիոյ մէջ սերպիական վանք մը թաղուիլ։ Երկու վանքեր կան, մէկը Քրուշէտոլի և միւսը Օրամանիքայի մէջ։ Առաջինը կը պարունակէ Օպրէնովիչ-Միլոշի գերդաստանին հիմնադիրին կնոջ գերեզմանը և երկրորդն ալ Սերպիոյ առաջին Վոյվոտին՝ Լազարի։ Կը մնայ գիտնալ Ալեքսանդր Թագաւորին կարծիքը։ Ոմանք կ'ըսեն թէ արդէն հրամայած է Վիէննայի սերպիական դեսպանին տէր ըլլալ Միլան Թագաւորին բնակած յարկին ու մարմնոյն և թոյլ չտալ որ ուրիշին ձեռքը անցնի։ Այդ հրամանին վրայ դեսպանը պահանջեց ցուցակութեան համար եկողներէն և նոյն իսկ բժիշկներէն որ հեռանան այդ յարկէն։ Միլանի բնակարանը այդ կերպով արտասովոր հանգամանք մը առաւ, վասն զի սերպ դեսպանը միայն արտօնուած էր հրահանգներ տալու։ Միլան Թագաւորը, անցեալ օգոստոսին, արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին միջոցաւ գրեր է Ֆրանց-Եոսէֆ կայսեր թէ կը փափաքի Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ թաղուիլ, վասն զի ո՛չ կ'ուզէ և ոչ ալ կրնայ Սերպիա դառնալ, նոյն իսկ իր մահուանէն ետքը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քուպա եւ Մ. Նահանգներ. — Մաք Քինլիի քաղաքական ծրագիրը Քուպայի նկատմամբ. — Ալասքա — Մենաշնորհական [illegible] օրինագիծ մը. — Հսկայ թնդանօթ մը. — Մանկախումբ մը. — Հրեաները Բեդերսպուրկի մէջ։

Քուպայի հիմնադիր ժողովին մէջ վիճաբանութիւն բացուեցաւ հիմնական օրէնքին այն յօդուածին մասին, որ կղզիին հանրապետութեան նախագահին ընտրութեան պայմանները կ'որոշէ։ Այդ պատճառաւ երկու կուսակցութիւններ կազմուած են. անոնցմէ մէկը Մաքսիմօ Կոմէզի ընտրութեան կուսակից է, իսկ միւսը՝ անոր հակառակորդ եղողներու խումբը կը կազմէ։ Այս վերջինները որոնք իրենց գլուխ ունին Սանկիլի, Կիպէրկա և Կալպէրթօ Կոմէզ, կ'ուզեն որ Քուպայի բնիկները միայն նախագահութեան ընտրելի ըլլան։ Արդ, Կոմէզ Ս. Դոմինիկի մէջ ծնած է։ Կոմէզի կուսակիցները ընդհակառակը կը փափագին որ նախագահ ընտրելու իրաւունք ունենան ամէն անոնք որ գէթ տասը տարի կռուած են կղզիին անկախութեան պատերազմներուն մէջ։ Հիմնադիր ժողովին այսպէս երկուքի բաժնուիլը արգելք եղած է ժողովին կանոնաւոր աշխատութեանց։ Կոմէզի հակառակորդ կուսակցութիւնը կ'երեւայ թէ յաղթանակ տարած է, յաջողելով քուէարկել տալ բարեփոխման ծրագիր մը, որուն համաձայն, Քուպայի բնիկները միայն պիտի կրնան ընտրելի ըլլալ։ Միւս կողմէ Մաքսիմօ Կոմէզի մտերիմներէն մէկը կը հաւաստէ թէ Կոմէզ վերստին պիտի ընէ այն յայտարարութիւնը, զոր արդէն ըրած էր բաց նամակի մը մէջ որ հրատարակուեցաւ, թէ ինք չի փափաքիր բնաւ ո՛ և է պաշտօն ստանձնել նոր հանրապետութեան մէջ։ Մաքսիմօ Կոմէզի այս անշահախնդիր ընթացքով պառակտումը և կնճռոտութիւնները կը վերնան, որոնք Քուպան Մ. Նահանգաց միացնելու կուսակից Ամերիկացիներուն շատ գործին կուգան։

—Նախագահ Մաք Քինլի անցեալ չորեքշաբթի օր պատերազմական նախարարին հետ խորհրդակցութեամբ՝ քաղաքական ծրագիր մը պատրաստեց Քուպայի մասին և ղրկեց զայն կղզիին զինուորական կառավարիչ Ուտ զօրավարին գործադրելու համար զայն։ Այդ ծրագիրը սա սկզբունքին վրայ հիմնուած է թէ Մ. Նահանգները պարտին երաշխաւոր և պաշտպան ըլլալ Քուպայի, որուն հիմնական Օրէնքը պէտք է ընդունի որ Մօնրօյի վարդապետութիւնը կ'արգիլէ Քուպայի՝ որ և է հողային ստացուածք վարձու տալ ուեւէ օտար տէրութեան։ Քուպայի կղզին պէտք է ամէն տեսակ դիւրութիւններ տայ Մ. Նահանգաց, միջազգային քաղաքականութեան մէջ կարեւոր աջակցութիւն մը նուիրելով։ Նաեւ պարտի Մ. Նահանգաց տալ ածուխի և [illegible] կայաններ, հոն ամերիկեան պահակազօրք գտնուելու պայմանով։ Ի փոխարէն Մ. Նահանգները կը խոստանան Քուպայի անկախութեան չդպչիլ և տեղական կառավարութիւն մը հաստատել կղզիին մէջ։

—Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը բողոքեց Քանատայի պատուիրակ մը Բեդերսպուրկ ղրկուելուն դէմ, որ ռուսական քարտէզները պիտի քննէ, Ալասքայի սահմանագլխի մասին Քանատայի ըրած պահանջումներուն ուժ տալու համար։ Ինչպէս յայտնի է Ալասքա Ռուսիոյ կողմէ Մ. Նահանգաց ծախուեցաւ։ Հիմա այդ պատուիրակին առաքումը չպիտի կատարուի եղեր։

—Ուիսքօնսէն նահանգին երեսփոխան Պ. Պապքօք Երեսփ. Ժողովին օրինագիծ մը ներկայացուցեր է Պ. Պ. Մօրկանի, Ռոքֆէլլէրի, Քարնէկիի և անոնց ընկերակիցներուն կողմէ կազմուած սէնտիքայի մասին։ Այդ օրինագիծը կ'առաջարկէ մաքսէ զերծ կացուցանել պողպատէ շինուած ամէն տեսակ առարկաներ, ինչպէս երկաթեայ ձողեր, վակոններու անիւներ են։ Այս օրինագիծին նպատակն է օտար մրցումը քաջալերել ընդդէմ այն հսկայական սէնտիքային, որ կը ջանայ մենաշնորհութիւնը մենավաճառ դարձնել Մ. Նահանգաց մէջ։ Բայց ամէն ոք չի գանգատիր այդ սէնտիքայի մասին, մանաւանդ Քարնէկի ընկերութեան ամէնէն արժանաւոր պաշտօնեաները, որոնք այդ սէնտիքային անդամ ըլլալով հանդերձ, վերջերս 25 միլիոն ֆրանքի արժէթուղթ իբր նուէր ստացան։ Քարնէկի ընկերութեան մէջ ծառայող տասներկուքէ աւելի պաշտօնեաներ հիմա միլիոնատէր եղած են։

—Ամերիկեան Մերակոյտը 575,000 ֆրանք քուէարկեց հսկայ թնդանօթի մը փորձը կատարելու համար։ Հնարիչը կ'ըսէ թէ այդ թնդանօթին մէկ ռումբը պիտի բաւէ ծովուն խորը ղրկելու ամէնէն մեծ ու հաստատուն զրահաւորը։

—Տասներհինգ երեխաներէ բաղկացած մանկախումբ մը, որ Նիւ-Եորք քաղքին բարոյական առողջապահութեան հոգը ստանձնած է, քանի մը հարիւր հոգիէ բաղկացած «աչալուրջ հսկողներու» խումբ մը կազմած է Բօթթէր եպիսկոպոսին հրամանին տակ։ Այդ խումբին անդամները քաղքին այլ և այլ թաղերուն մէջ ցրուելով քննութիւն պիտի կատարեն թէ սրճարանները, որոնք ամէն ժամուն կը գոցուին, թէ խաղատուները և հանրատուները բոլորովին ազա՞տ թողուած են։ Ցետոյ այդ աչալուրջ հսկողները իրենց տեղեկագիրը պիտի մատուցանեն մասնախումբին։

—Բեդերսպուրկի առաջնակարգ թատրոններէն մէկուն մէջ հետաքրքրաշարժ դէպք մը պատահեցաւ։ Իսրայէլի զաւակները անուն թատերախաղ մը պիտի ներկայացուէր, որուն մէջ նկարագրուած էր հրեայ մաքսանենգի մը ճարպիկութիւնները։ Հրեաները որոնք իմացած ըլլալով թէ թատերախաղին մէջ հատուածներ կային իրենց կրօնքին ու սովորոյթներուն դէմ, ճարտար միջոցի մը դիմեցին խաղը անյաջողութեան մատնելու համար։ Թատրոնին մէջ գտնուող բոլոր տեղերը, օթեակները, թիկնաթոռները են. ամէնքն ալ գնեցին, այնպէս որ հազիւ քանի մը պարապ աթոռ մնացին, որոնք համալսարանի ուսանողներ գրաւեցին։ Նաեւ օթեակ մը, ուր կը նստէր Օլտէնպուրկի իշխանը։ Վարագոյրը բացուելուն պէս՝ ընդհանուր սուլում մը սկսաւ. յետոյ կօշիկներ, գլխարկներ և գաւազաններ սկսան տեղալ թատերաբեմին վրայ. ուսանողները ուզեցին արգիլել խափանարար ցոյցերը, բայց փոքրամասնութիւն կազմելով չկրցին բան մը ընել։ Վերջապէս ոստիկանութիւնը հասաւ, որ այլապէս չկրցաւ բարեկարգութիւնը վերահաստատել, բայց եթէ թատրոնը գոցելով ու մէկ քանի ցուցարարներ ձերբակալելով։ Ցաջորդ օրը՝ քաղաքապետութիւնը ուզեց միջոցներ ձեռք առնել որպէսզի թատերական ներկայացումը տեղի ունենայ, բայց Հրեաներու խումբը դարձեալ արգելք յարոյց և ներկայացումը տեղի չունեցաւ։ Հիմա այս միջադէպին պատճառաւ դատեր բացուած են Բեդերսպուրկի դատարաններուն առջեւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Նէճտի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Ասիրի նախորդ կառավարիչ Մուսա Քեազիմ էֆ.։ Ցիզան գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Եաֆայի նախկին գայմագամ Աթիսսէլամ էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պէյրութի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Իլիաս Իպրահիմի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Աղեքսանդրիոյ առողջապահական խառն ժողովին առաջին քարտուղար Ջանատաքի պէյի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆաքաթ՝ Պէյրութի պարսկական ընդհանուր հիւպատոսին կնոջը։

—Պէնտէր-Պուշիրի օսմ. հիւպատոսի փոխանորդ անուանուեցաւ Սուլինայի օսմ. հիւպատոսարանին պատուակալ քարտուղար Միթհուլլահ էֆ.։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Վիլհէլմ կայսրը ստանալէ ետքը ֆոն Բէնէլ զօրավարին տեղեկագիրը՝ Սուլթան Աքմէտի մզկիթին բացման առթիւ գերման պատուիրակութեան և Մոլքէի սպաններուն եղած պատիւներուն համար, ջերմ շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին՝ բարեկամական այդ նոր ապացոյցին համար. նաեւ գոհունակութիւն յայտնեց այն քաղաքական տպաւորութիւններուն համար՝ զորս ֆոն Բէնէլ զօրավարը իրեն հետ տարած է Կ. Պոլսէն։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Արեւելեան երկաթուղիներու Ընկերութիւնը հետեւեալը հաղորդած է. — «Շաբաթ օրուընէ ի վեր անընդհատ հեղեղման անձրեւ տեղալուն հետեւանքով Լիւլէ-Պուրկազի և Պապա-Էսկիի միջեւ երկաթուղիի գիծին նորոգութիւնները ետ մնացին, այնպէս որ Արեւելեան ճեպընթացին երթեւեկութիւնը՝ Կ. Պոլսոյ և Էտիրնէի միջեւ այսօր (երէկ) հարկ եղաւ դադրեցնել։ Եւրոպայի ուղեւորները և թղթատարական պայուսակները երէկ (առջի օրը) 227րդ քիլօմէթրը փոխադրուեցան և իրիկուան հոս ժամանեցին։ Կ. Պոլսոյ և Էտիրնէի միջեւ երթեւեկող խառն կառախումբերուն ուղեւորները նոյն ալ պիտի փոխադրուին։ Օդին դէշութեանը պատճառով հաւանական չի նկատուիր որ այս իրիկուան (երէկ) եւրոպական կառախումբին ուղեւորները նոյն կարելի ըլլայ փոխադրել։»

—Երէկ գիշեր ժամ 5ին Սիրքէճի հասած Էտիրնէի կառախումբը Եւրոպայէն եկող ուղեւորներուն մէկ մասը բերաւ։

—Արեւելեան երկաթուղիներու ընդհանուր տնօրէնը որ Պապա-Էսկի գացած էր գիծին նորոգութեանը համար, երէկ գիշեր Սիրքէճի վերադարձաւ։ Ընդհանուր ճարտարապետը ողողումներու վայրը պիտի մնայ մինչեւ որ գիծերը նորոգուին։

— Ողողումներու վայրը տարուած լաստերը՝ ուղեւորներու փոխադրութեանը համար՝ հեղեղներէն քշուեցան ու տարուեցան։ Ընկերութիւնը նոր տաղձեր ղրկեց լաստ շինելու համար։

ԲԵՐԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ. — Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Բերայի կառավարիչ Համտի պէյ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ է, հրամայեց որ տոքթ. Քամպուրօղլու յանձնուի անոր դարմանումը։

ՆՈՐ ԹՈՐՓԻԼԱՆԱՒԸ. — Օսմ. այն նոր թորփիլանաւը որ Ճենովայի Անսալտօ գործարանին մէջ շինուելով ծովը իջեցունեցաւ, ունի 350 թոնօ տարողութիւն, զոյգ պտուտակով զօրաւոր ու նոր դրութեամբ մեքենայ մը և ժամը քառորդ մղոն արագութիւն։ Ունի նաև թորփիլ արձակելու երկու խողովակներ և արագահարուած թնդանօթներ։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար նորէն 447,213 ղրուշի նպաստներ հասած են յանձնաժողովին։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ ծագած հիւանդութեան պահուն կաթոլիք հասարակութեան կողմէ շինուած հիւանդանոցին համար բերուած ապանեխման մեքենան մաքսէ զերծ պիտի մնայ։

ՍԵՒ ԼԵՌՆՑԻ ժան էֆ. որ Կ. Պոլսոյ երկրաչափական վարժարան կը յաճախէր, այս տարի շրջանը աւարտած է և իր երկիրը պիտի ղրկուի։

ՀՆՈՒԱԳՐԱԿԱՆ և Թղթատարական վերատեսչութիւնը նկատելով որ Երզրումի և Երզնկայի կայարաններուն մէջ գործերը շատցած են, որոշեց Երզնկայի համար երկուք և Երզրումի համար ալ մէկ պաշտօնեայ աւելցնել։ Այդ առթիւ ելմտական նախարարութեան կարծիքը ուզուեցաւ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը նկատելով որ Իզմիրի մէջ ժանտախտի վերջին դէպքէն ի վեր քսան օր անցած և նոր դէպք չէ պատահած, մօտերս պիտի վերցնէ Իզմիրի ժամանումներուն դէմ սահմանուած 24 ժամուան քարանթինան։

—Հելլէն կառավարութիւնը 24 ժամուան իջեցուց Իզմիրի ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան։

ԹԱՆՉՔԻ ՄԻՔՐՈԲԸ.— Կիւլխանէի հիւանդանոցին տնօրէն բրօֆէսէօր Ռիտէր էֆ.ի օգնականը Տոքթ. Տէյքէ թանչքի (տիֆանթերի) միքրոբը գտեր է։ Տոքթ. Տէյքէ փորձեր կը կատարէ անասուններու վրայ։ Այդ մասին մանրամասն տեղեկագիր մը մատուցած է բժշկական վարժարանին վերատեսչութեան։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպանը անցեալ օր այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին և Միլան թագաւորին մահուան առթիւ յայտնուած ցաւակցութիւններուն համար շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՏԷՇՔԱԼԱՃԻ դատարանը, կ'ըսէ Սէրվիթ, 150,000 ղրուշի տուգանքի հատուցման դատապարտեց վաճառական Տամլաճեան Գալուստ էֆ.ն՝ Արեւելեան Ռումէլիէն բերած 76 հակ թէնեքէներուն համար։

ԳԱՐԵՋՈՒՐ.— Ներքին գործոց նախարարութիւնը նորէն հրահանգ ղրկեց ամէն կողմ՝ Անգլիայէն բերուած գարեջուրերու դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներուն համար, վասն զի այդ գարեջուրերը վնասակար նիւթեր կը պարունակեն և թունաւորումներու պատճառ եղած են Անգլիոյ մէջ։

ՁՄԵՌԸ ԵՒ ԱՆՁՐԵՒՆԵՐԸ.—Կիրակի օրուընէ ի վեր անընդհատ տեղացող անձրեւը մայրաքաղաքիս մէջ զանազան թեթեւ արկածներու պատճառ եղան։ Պէազըթխանէի գետակը յորդեցաւ։ Կէօքսուի բերանը գտնուած և աղիւս բեռցած մաւնա մը առջի գիշերը հոսանքէն քշուելով զարնուեցաւ Նէշէթ պէյի ծովեզերեայ տունին որուն բաւական վնաս հասուց։ Զկնորսի քանի մը նաւակներ, որոնց երկուքը կը վերաբերին Արթին անուն Հայու մը, հոսանքէն քշուելով տարուեցան։ Շատ տեղեր պատեր փլան։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ անցեալ չորթու սաստիկ փոթորիկ մը ծագելով, նաւահանգիստը գտնուած առագաստանաւերը մեծ վտանգ անցուցեր են։ Sevgilic անուն նաւ մը՝ խողկալին բեռցած՝ ընդհարումի մը հետեւանքով ընկղմեր է։ Նաւաստիները ազատուեր են. ապրանքները ապահովագրուած էին։

—Տարանէլի շրջակայ գետակները յորդելով մեծ վնասներ հասուցած են արտերուն և պարտէզներուն։ Տեղւոյն Ցունաց եկեղեցին ողողուեր է։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ համար թաղապետական բժիշկ կարգուեցաւ Խուսկարխանէի հիւանդանոցին բժիշկներէն Ահմէտ Ֆահրի էֆէնտի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ օրէնսդիր ճիւղը որոշեց թէ արտերու մէջ ցորենի դէզերը եայլն եթէ այրուին և հեղինակները երբեք չգտնուին, անոնց փոխարժէքը գիւղացիներէն պիտի առնուի հաւաքաբար, ինչպէս կ'ըլլայ յարդանոցի, թթաստանի եայլն հրկիզումներուն առթիւ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիոյ և Ցունաստանի դեսպանները երէկ Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ Ահմէտ և Արեւ պատուանշանի առաջին աստիճանը տուաւ Քըրհանկէր զօրքերու հրամանատար Զէքէնէի փաշային։ Այդ պատուանշանը առջի օրը դեսպանատան կողմէ յանձնուեցաւ Զէքէնի փաշային։

ՊԱԼՊԷՔԻ մէջ հնախուզութիւն կատարող Գերմանացիները երկու արձան գտեր են քէմ գոյնով քարէ շինուած։ Իւրաքանչիւրը կէս մեթր բարձրութիւն ունի։ Գլուխի կողմերը շատ լաւ շինուած են։ Քար մըն ալ երեւան հանուած է որուն վրայ յունարէն արձանագրուած են Պալպէքը հիմնողներուն անունները։

ՊԻԹԼԻՍԻ կուսակալութիւնը իմանալով որ Հալէպէն մեծաքանակ աւրուած դրամներ պիտի ներածուին, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելով արգիլեր է այդ չանամանութիւնը։

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ կեղծմաշկը որ քանի մը ամիսէ ի վեր ճարակած էր, անհետացեր է ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԱՌԵՒՏՈՒՐ.— Իզմիրի լրագիրները կ'ըսեն թէ Չիքակոյի մրգավաճառները, նոր դրութեան մը շնորհիւ, Իզմիրի թուզերը նոր ձեւի մը վերածելով նորէն օսմ. երկիրները և եւրոպական հրապարակները կը ղրկեն։ Չիքակոյի վաճառական մը ըսեր է լրագրական թղթակցի մը թէ Չիքակոյի մէջ պատրաստուած Իզմիրի թուզերը մեծ յարգ գտած են, որով նորէն մեծաքանակ ապսպրանք եղած է։

ԱԹԷՆՔԻ մետրապոլիտը նկատելով որ տեղւոյն կղերականներէն Տ. Տոլիքրիսի՝ Բաֆոյի (Կիպրոս) մետրապոլիտ ընտրուիլը ապօրէն է, Ցունաց Ս. Պատրիարքէն հրահանգ ուզեր է թէ խնդիրը ի՛նչ կերպով պէտք է կարգադրել։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նախարարութիւնը որուն հրաժարիլը ծանուցանեցաւ, մինչեւ նոր Սօպրանիէին գումարումը պիտի շարունակէ իր պաշտօնը։

ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ այս տարի 2,750,000 քիլէ գարի և 2,140,000 քիլէ ցորեն առաջ եկած է։

ՊԻԹԼԻՍԷՆ կը գրեն թէ մինչեւ դեկտեմբերի վերջերը օդերը լաւ երթալէ ետքը, յունուարի սկիզբները յանկարծ աւրուեր են և անընդհատ ձիւն տեղացեր է սաստիկ փոթորիկներով։ Գետինը գրեթէ մէկ մեթր բարձրութեամբ ձիւնով ծածկուած է։ Թղթատարական և առեւտրական երթեւեկութիւնները անկանոն կերպով կը կատարուին։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ Օխրիտայի մէջ պուլկար հասարակութեան հոգեւոր պետը՝ Տ. Նիքոլայէվ և պուլկարական վարժարանին տնօրէնը ու երկու ուսուցիչները, անցեալները իրենց տուները երթալու ատեն, դիմակաւոր ութ մարդեր անոնց վրայ յարձակեր են և կռիւ մը տեղի ունեցեր է. այդ միջոցին Նիքոլայէվ սպաննուեր և վարժարանին տնօրէնն ալ ծանրապէս վիրաւորուեր է։

ԿԱՊԵՐՏ.— Իզմիրի իտալական առեւտրական սենեակին կողմէ պատրաստուած վիճակագրութեան մը նայելով, տեղւոյն վաճառականներուն քով հիմա 1,240,000 ֆրանք արժողութեամբ կապերտ պատրաստ կայ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ամերիկեան նոր դեսպան Պ. Լիշման յառաջիկայ չաբթու մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ 3 թիւ շոգենաւը, երէկ առտու Ճիպալիի մօտենալու պահուն, ընդհարում մը ունեցաւ 4 թիւ շոգենաւին հետ որ հակառակ ուղղութեամբ կու գար։ Երկուքն ալ բաւական վնասուեցան. բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

ՃԻՊԱԼԻԻ կողմը Քօբէի Ջաղացքին մէջ աշխատող Ալեքսան անուն գործաւոր մը, առջի գիշերը, արկածի մը զոհ գնաց։ Սանդուխ մը վրան իյնալով Ալեքսան ծանրապէս վիրաւորուեցաւ և թէեւ հարկ եղած դարմանները եղան, սակայն քիչ ետքը մեռաւ։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Ամէն իրիկուն նոր փորձեր՝ ընտրուած բազմութեան մը ներկայութեան։ Զորեքշաբթի՝ դեսպանական երեկոյթ՝ արտաքոյ կարգի փայլուն ծրագրով մը։

ԹԱՏՐՈՆ ՔՈՆՔՈՐՏԻԱ

Վաղը, Քոնքորտիա թատրոնին մէջ մեծ պարահանդէս մը պիտի տրուի ի նպաստ նոյն հաստատութեան ամէնէն հին պաշտօնեաներէն՝ Պ. Եանիի։ Պարահանդէսին պիտի մասնակցին մայրաքաղաքիս բոլոր արուեստագէտները։ Պարերը պիտի վարէ Պ. Ի. Ս., որ պարի ծանօթ դասատու մըն է, և որ շատ սիրուն անակնկալներ վերապահած է պարողներուն։ Լաւագոյն ծպտում կրող կինը պիտի ստանայ ոսկի ժամացոյց մը՝ 200 ֆրանք արժէքով։ Ծաղկեմարտ, սէրբանթին, քոնֆէթթի։ Մուտք մէկ մէճիտ։ Նախապէս ցրուուած տոմսակներուն գինը մուտքի պահուն պիտի գանձուի։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՕՐԹԻՍՄԱՆ

1890ի փոխառութեան պարտատոմսերու.

4,999,500 Օսմ. ոսկի

22րդ վիճակահանութիւն, 1/14 փետր. 1901

6901 – 6950	141151 – 141200
17601 – 17650	144851 – 144900
17951 – 18000	146051 – 146100
19301 – 19350	148151 – 148200
32651 – 32700	161651 – 161700
36251 – 36300	162101 – 162150
38051 – 38100	169701 – 169750
48051 – 48100	174001 – 174050
89351 – 89400	179001 – 179050
89451 – 89500	185301 – 185350
94301 – 94350	196351 – 196400
109551 – 109600	199651 – 199700
111651 – 111700	212901 – 212950
115151 – 115200	212951 – 213000
118901 – 118950	217201 – 217250
123401 – 123450	217401 – 217450
134651 – 134700	223501 – 223550
139201 – 139250	— —

ՏԱՐԵԻՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Գրեց
ՏՈՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ
Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԻՆ 3 ՂՐՈՒՇ
Կեդրոնատեղի Մարգարեանի և Վէյսի գրավաճառանոցները։

Ազգային Լուրեր

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարքը յառաջիկայ ուրբաթ օրուան համար հրաւէր ուղղած է Ուսումնական Խորհուրդին՝ իր նախագահութեան ներքեւ բացառիկ նիստ մը ընելու Բերայի Արհեստանոցին մէջ։ Հաւանաբար, այս գումարման նպատակն է հարթել այն դժուարութիւնը որ ծագած էր Քաղաքական Ժողովին և Ուսումն. Խորհուրդին միջեւ՝ ի մասին կիրակնօրեայ դասախօսութեանց ծրագրին։ Փափագելի էր որ Ս. Պատրիարքին այս նախաձեռնութիւնը իր արդիւնքը ունենար, համաձայնութիւն մը առաջ բերելով որով Ուսումն. Խորհուրդը ետ առնէ իր հրաժարականը։

—Երուսաղէմի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ 28 յունուար թուականով.—Ի՜նչ ըսել սա Երուսաղէմի օդերուն. Ծնունդը ձիւնով, Ուեթօրէքը ձիւնախառն մրրիկով. Ս. Սարգիսն ալ՝ կիզիչ արեւով և այսօր ջերմաչափը, զրոյէն վեր, 20° ցոյց կու տայ։ Տեսնենք, մեծ Բարեկենդանն ալ թող գայ, Երուսաղէմի օդերը ի՛նչ դիմակով պիտի երեւնան։

Բայց Սաղիմական կապոյտ երկինքը որքա՛ն կը խաբէ մարդը կը տեսնես երբեմն «ամպ ծագելու», խորին ուրախութիւն մը կը զգաս ու կ'ըսես «անձրեւ գայ», ո՛չ ապաքէն Ս. Աւետարանն ալ նոյնը կը յայտարարէ բայց չէ՛, մի՛ խաբուիր, «ոչ լինի այնպէս», Աւետարանը ուրիշ շատ օրէնքներ ալ կը յայտարարէ, անոնցմէ ո՞րը պահած, ո՞րը կատարած ենք։

Կարդացէ՛ք հետեւեալը։

Ասկէ մէկ երկու շաբաթ առաջ, Արեւելքի այս սիւնակներուն մէջ, ուրախութեամբ կը յայտնէի թէ Ս. Տեղեաց խնդիրներու մասին երեք ազգերու կատարեալ համաձայնութեան շնորհիւ, խաղաղութեամբ անցան տօնական օրերը եւ Ս. Ծննդեան պաշտօնական այցելութիւնները շատ սիրալիր էին... և հիմա ըսե՞նք թէ, Երուսաղէմի օդերուն պէս յարափոփոխ են նաև Երուսաղէմի մարդիկը։

Յիշուած համաձայնութեան ու սիրալիր տեսակցութեան ի վեր տակաւին շատ օրեր չեն անցած և ահա Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ ահագին կռիւ մը՝ վասն ոչնչի, վասն չնչինոյ։— Ընդհանուր լուացումի ժամանակն է։ Սովորութիւն կայ որ՝ տարին անգամ մը ամբողջովին կը լուան Ս. Յարութեան Տաճարը այն քրիստոնեայ ազգերը, որ իրենց սեփականութիւններն ու իրաւասութիւնները ունին նոյն Տաճարին մէջ։ Իւրաքանչիւր ազգ իր տեղւոյն վրայ միայն իրաւունք ունի և ո՞վ կարող է համարձակիլ ուրիշին սեփական տեղւոյն վրայ աւել մը զարնել կամ կաթիլ մը ջուր թափել... քերթողին բառերն պէս

«Կազմէ որ թուլ, թէմէ, եումըուլ որոսբնդոսս հարկանէ,
Վարէ զնկայն մերկ, անբաւ բառ, անփանալոյն ի տանէ։»

Անցած տարի, այս ընդհանուր լուացումի ժամանակ, Խպտիներն էին որ իմս, բուկղի խնդիր հանելով փորձեցին Հայերուն դէմ դնել ու չյաջողեցան. այս տարի մեր յոյն-քրիստոնեայ շնորհալի եղբայրները, այդ հռչակաւոր համաձայնութեան ետքը, ոյժ մը փորձեցին իրենց եթէ կը հաճիք, քոյր եկեղեցւոյ (?) Հայ զաւակներուն վրայ, Պատանատեղիին առջեւ, հո՛ն՝ ուր Հայերը Սիւնը կը լուային։

Կռիւը կը սկսի — դուն չպիտի լուաս, ե՛ս պիտի լուամ, քու իրաւունքդ չէ՛, իմ իրաւունքս է, ե՛ս եմ, դուն չե՛ս — միշտ Ցոյն ԵՍը... ու կռիւը կը փոխուի կռուփի. և երբ հայ քրձազգեացներէն ոմանք կը պատրաստուին՝ տեղեկութիւն տալու համար վանք փութալ, Ցոյները, Միաբան թէ ոչ-միաբան, խեղճերուն վրայ կը յարձակին և ո՛րը թեւէն, ո՛րը թիկունքէն, ո՛րն ալ գլխէն վիրաւորելով, հազիւ ժամանակ կը թողուն անոնց որ չուկաններուն մէջէն կարենան մազապուր վանք հասնիլ։

Հինգ հոգի էին վիրաւորեալները, որոնցմէ մէկը գլխէն ծանրապէս և մահառիթ կերպով վիրաւորուած էր հաստու գործիքով մը՝ զոր յոյն-քրիստոնէական ջերմեռանդութիւնը բնաւ չէր խղճեր տալ անոր. այդ տարաբախտ քրձազգեացին, որ դեռ երկու ամիս առաջ Երուսաղէմ եկած՝ ո՛չ թէ լուացքի պատճառաւ, այլ ուրիշի մը յանձնարարած մէկ գործովը հոն կը պատահի և երբեք ո՛ր և է առնչութիւն չէ ունեցած խնդրոյն հետ։

Վիրաւորեալները խսկոյն Հիւանդանոց կոչուած սենեակը կը փոխադրուին։ Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ պարտ ու պատշաճ և անմիջական հոգածութիւնները չեն զլացուիր. վանքին բժիշկը՝ Տոքթ. Էնսլէր, Թաղապետութեան պաշտօնական բժիշկը՝ Տոքթ. Արմենակ էֆէնտի, հարցաքննիչ պաշտօնեաներ վանք կը փութան և պէտք եղած նախնական քննութիւնները կը կատարուին. ռաբորը կը տրուի և Ն. Ամենապատուութեան կողմէ ալ իմաց կը տրուի Վսեմ. կառավարչին։

Այսօր չորս օր է որ այս ցաւալի դէպքը պատահեցաւ ու վիրաւորները, մանաւանդ գլխէն հարուած ընդունող խեղճը՝ որուն ապաքինումը կասկածի ներքեւ է, ինչպէս յայտնած են բժիշկները, մեծ խնամքներու կը կարօտին։

Սպասեցէ՛ք, փետրուար ամիսը եկաւ հասաւ. Մեծ-Պահք է վաղը, միւս օր, հանդէսները մօտ են ու Զատիկը շատ հեռու չէ. տեսնենք ըստ կարգին ու գրենք իրենց ժամանակին։

Եթէ մխիթարական բան մը կայ՝ ա՛յն է թէ, Ս. տեղեաց խնդիրներու պատճառաւ քրիստոնեայ քրիստոնէի հետ կը ծեծկուի բայց վարդապետ՝ վարդապետը չի ծեծեր։

⁂ Անցած օր, յանկնկալ, քաղաքիս մէջ երեւցաւ Հայ-Հռովմէականաց Պատր. Փոխանորդ՝ Տ. Աւետիս Արքեպիսկոպոս Արփիարեան՝ որ Պոլսէն Ջմմառայի վանքը այցելելով՝ եկած էր նաև Երուսաղէմ՝ յերկրպագութիւն Ս. Տեղեաց։

Գերապայծառը քիչ օրէն Պոլիս կը վերադառնայ, եթէ Եգիպտոս կամ այլուր երթալու մտադրութիւն չունենայ։

Տ. Աւետիս Սրբազան այցելեց մեր վանքն ալ, ներկայացաւ Ս. Պատրիարք Հօր և այցելեց նաև Ժառ. վարժարանը։

ՎՐՈԵՐ

—Առաջաւորաց Բարեկենդանի օրը, Մալաթիոյ մայր եկեղեցւոյն մէջ, տեղապահ Խաչատուր վարդապետի նախագահութեամբ, և ի ներկայութեան տեղւոյն բոլոր քահանաներուն, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է ի յիշատակ ողբացեալ Մամուրեանի։

—Գումգաբուի դրսի եկեղեցւոյն Թաղ. Խորհուրդը, զանգակի մը գնման համար հանգանակութիւն կատարելու արտօնութիւն ուզած ըլլալով, Տնտեսական Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ որոշեց այդ մասին ինչ ինչ բացատրութիւններ ուզել յիշեալ Թաղ. Խորհուրդէն։

—Ստացանք Արեւելեան Մամուլի վերջին թիւը (թիւ 3), հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Սկզբունք (Խմբագրական)։ Կ. Սահակեան.— Լէօնին (վէպ)։ Ա. Կ. Կիւլպէնկեան.— Հոլովումը (բանաստ.)։ Մ. Նուպարեան.— Տ. Ց. Տէյէեան։ Թլկատինցին.— Տուն դարձը։ Մարա.— Ասուլիսներ (Մեզմը Հրատ մոլորակին մէջ)։ Ց. Շուպարեան.— Ուսուցիչներու հանգստեան թոշակի սնտուկը։ Ռ. Որբերեան.— Վարժապետական յուշատետրէս։ Քրիզանթէմ.— Ինչո՞ւ կ'ամուսնանան։ Նուրհան.— Ճերմակ ու Սեւ (Պաբանքնթէս)։ Վարսամ.— Տիկին Սբրուհի Տիւսաբ, Մկրտիչ Սարգեան։ Ա. Ա. Մ. Լրաքաղ։ Պոլսոյ մէջ կը ծախուի Եսկի Զափթիէ, Նշան-Պապիկեան գրատունը։

—Բաղէշի մեր թղթակցէն.—«Տեղւոյս Գաւառական Ժողովոյ ատենապետին ապօրինի ամուսնութեան ծանօթ խնդիրը՝ թուի թէ առեղծուածի մը հանգամանքը ունի. զարմա՛նք որ դեռ չստուգուեցաւ ամուսնութիւնը կատարուա՞ծ է կամ ոչ, և եթէ ամուսնութիւնը կատարուած է, ո՞վ է պսակադիր քահանան. ոմանք կը հաստատեն պսակին կատարուած ըլլալը։ Այս մասին կը լսենք որ պէտք եղածը տեղեկագրուած է Պատրիարքարան, առանց հոս քննութիւն մը կատարուած ըլլալու։

«—Այս ամսոյ սկիզբէն Միացեալ վարժարանաց տեսչական քառամեայ հերթիւ պաշտօնը անցած է երկրորդի մը, զի Ա. ուսուցիչը իր շրջանը աւարտած էր. չորս ամիսներ ետքը սա ալ պիտի յանձնուի երրորդի մը։

«—Տէր. Զիլինկիրեան կը պնդէ միշտ անցագիր առնելու և մեկնելու մասին, իր տկարութիւնը պատճառ բռնելով. թուի թէ այս անգամ անդրդուելի է իր որոշման մէջ։»

—Սեբաստիայէն գրուած նամակ մը շատ գեղեցիկ կերպով մը չի ներկայացներ այն վիճակը՝ զոր տեղւոյն կրթական գործը ստացած է այս պահուս։ Անկարող ուսուցիչներու, և գլխաւորաբար անկարող ու իրենց պաշտօնին բոլորովին անգիտակից տեսուչներու գոյութիւնը բոլորովին ետ ձգեր է կրթութեան գործը անանկ կեդրոնի մը մէջ՝ որ գաւառներուն ամէնէն կարեւորներէն մէկն է։ Տեղւոյն քաղաքական ժողովը վերջերս հոգաբարձութիւն մը ընտրեր է, բայց անիկա ալ, դպրոցին մէջ տեղ բռնող ապիկար անձերու գոյութեան պատճառաւ չէ կրցեր շարունակել իր պաշտօնը և հրաժարեր է։ Այս օրերս նոր հոգաբարձութիւն մըն ալ ընտրեր են թէեւ, բայց նամակագիրը,— որ կրթական գործէ հասկցող անձ մըն է,—յոյս չի յայտներ որ անիկա ալ կարենայ արդիւնք մը տալ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինօբլը)

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԷՐԼԻՆ, 18 փետրուար.—Վալտէրսէ մարէշալը պահանջեց միջազգային զինուորներու բոլոր հրամանատարներէն՝ պատրաստել արշաւախումբ մը, որուն հրամանատարը ըլլայ կամ Կէզլի զօրավարը (անգլիացի) և կամ Վուաոոն զօրավարը (ֆրանսացի)։ Այդ արշաւախումբը Սինկան Ֆուի համար է, բայց դիւանագէտները կը կարծեն թէ աւելի պարտաւորելու համար է Չինացիները որ ընդունին Տէրութեանց պայմանները։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ Ռուսիա Չինու մէջ թշնամական մտադրութիւններ չունի, թէ Ռուսիոյ և Չինու միջեւ եղած պայմանագրութեանց նպատակն է թող չտալ որ չփոթութիւնները կրկնուին, թէ Ռուսիա բացարձակապէս ապահովցուցեր է Անգլիան որ Մանչուրիոյ գրաւումը առժամեայ է և թէ Ռուսիոյ կողմէ Չինէն պահանջուած երաշխաւորութիւնները՝ երկիր գրաւելու կամ թեւարկութիւն հաստատելու ձեւը պիտի չունենան։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.—Էմբարսիալ կ'իմանայ թէ նախարարաց Խորհուրդը որ չորեքշաբթի պիտի գումարուի, պիտի հրամայէ վերցնել Մատրիտի մէջ հաստատուած պաշարման վիճակը և վերահաստատել սահմանադրական երաշխաւորութիւնները։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Նախարարութիւնը վերակազմուեցաւ սապէս.— Նախարարապետ Պ. Եովանովիչ ստանձնեց դատական նախարարութիւնը, Բարիզի դեսպան և չափաւոր արմատական կուսակցութենէն Պ. Վուիչ՝ արտաքին գործոց նախարարութիւնը, Հաշուակալութեանց Ատեանին նախագահ և նախկին յառաջդիմական Պ. Ստէֆանովիչ՝ ներքին գործոց նախարարութիւնը և ելմտական նախարար Պ. Բոբովիչ առեւտրական նախարարութեան փոխանորդութիւնը։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ արքունիքը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Իտալիոյ թագուհին մայր ըլլալու վիճակին մէջ է։

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրանց-Եոսէֆ կայսրը, թոռը՝ Էլիզապէթ-Մարի արքիդքսուհին, Ֆրանց-Ֆէրտինանտ արքիդուքսը և ուրիշ արքիդուքսեր ու արքիդքսուհիներ ներկայ գտնուեցան արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին բնակարանին մէջ տրուած երեկոյթին։ Ներկայ էր նաև օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 փետրուար.— Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը չուզեց պատասխանել Չինու խնդիրներուն վրայ եղած հարցապնդումներուն։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Խնամակալ-Թագուհին ուրբաթ օրը պիտի ընդունի Ազքարակայի նախարարութեան հրաժարականը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ թագաւորը, մարտին Լոնտոն երթալով, այցելութիւն պիտի տայ Էտուարտ թագաւորին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ.— Ֆէրտինանտ իշխանը՝ իր որդւոյն Պորիս իշխանին հիւանդութեանը հետեւանքով, պիտի յետաձգէ նախարարութեան հրաժարականին ընդունելութիւնը։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Վալտէրսէ մարէշալը կարեւոր արշաւախումբ մը կը պատրաստէ, որպէս զի Չինու արքունիքը պարտաւորուի Բէքին վերադառնալու։

ՏԷՎԷԹ ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ.— Բրէթօրիայէն կը հեռագրեն թէ Պօէրները ձախողուած մը ունեցեր են Օռանժի հարաւային կողմը։ Զրոյց կայ թէ Տէվէթ զօրավարը պաշարուեր է։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Զիւլֆարի փողոց, Սելանիկ խան, թիւ 1—9

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տաքումա և թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գետնի մուշամաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէմէթթիւ 4% բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 4 թուագրեալ և պայմանաժամը 1895 փետրուարին աւարտող պարտաթուղթերուն կտրօնները, եթէ մինչեւ 1901 յունուար 31/փետրուար 13 չներկայացուին, պիտի ջնջուին։ 10—10

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	32
Ամէնէն բարձր գին	»	26	37
Ամէնէն վար գին	»	26	32
Ռումէլի Երկթ. գոց.	Ֆր.	118	32
Ամէնէն բարձր գին	»	119	50
Ամէնէն վար գին	»	118	37

ԲԱՑՈՒՄ 6 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	26
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	116	87 1/2
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		14	10
Օսմ. Պանքա		—	—
Թուխտի Ժէնէրալ Օթօմ.		1	06
Օսս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		8	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	20
» [illegible]		191	—
« պարտատ.		458	—
Քարաք Կ. Պոլսոյ		456	50
Թրանսվալ		78	—

ՓՈԽԱՆԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	30
» » » չէք	»	110	35
Բարիզ » »	Ֆր.	23	90
» » » չէք	»	23	74
Պէրլին անմիջապէս չէք	Մարք	18	50
Վիեննա չէք	Ֆիօր.	21	74

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	32
Անգլիական ոսկի	»	110	06
Բօլ իմբէրիալ	»	90	20
Քրիմից	»	[illegible]	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	08
Մէճալիք	»	28	—
Բաւալք Եզթագրամ	Օ. Ո.	3	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 18 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		102	27
» » 3 1/2 %		102	35
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	90
) գոց.	»	24	70
» » » Բ.	»		
« « « Գ.	»	27	12
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր	556	—
Օսմանիէ	»	476	—
Ռումէլի Երկաթուղի	»	119	25
Օսմ. Մաքսատուն	»	501	—
Օսմ. Ռէժի	»	323	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %		499	—
Քրէտի Լիօնէ		1110	—
[illegible]	»	95	85
[illegible]	»	72	27
Թրանսվալ	»	78	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	23
[illegible]	»	8	—

ԼՈՆՏՈՆ. 18 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	97	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	49	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	24	37
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	24	25
Օսմանեան Պանքա	12	25
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	38	50
» Մոնոբոլ	43	—
Պուլկարական 1888	82	—
Էժիփսիէն Իւնիֆիէ	106	37
Տօմենիալ	104	—
Թրանսվալ	3	12
Այտըն Երկաթուղի	11	—
Փոխառութիւն	35	400

ՎԻԷՆՆԱ 18 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	70
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	112	50
Օսմ. Ռէժի	»	300	—

ԲԷՌԼԻՆ. 18 Փետրուար

Ռուպլը	»	216	25
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	111	70
Անատ. Երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. [illegible] 3 ամ.	»	20	282

Տր. ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երես
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՇԻՐՔԷԹ ԽԱՅՐԻԷ ԻԼԱՆԸ

Շիրքէթը Խայրիէ վաբուրլարընտա սարֆ վէ իսթիհլաք օլունմագ վէ Ինկիլթէրանըն Բ․․․ալ վէ Լամպթոն ճինսընտան պուլունմագ իւզրէ եէտի պին պէշ եիւզ թօնիլաթօ մըգտարը մատէն քէօմիւրի միւպաեաա օլունաճաղընտան վէ պիլ միւնագասա թէքարրիւր իտէճէք ֆիյաթը Շիրքէթճէ նիսաալընտա կէօրիւլտիւկի հալտէ մալը ճարինին էտինէճի չարշամպա կիւնի իհալէի խաթթիյէսի իճրա վէ մալը մէզքիւրին օնընճը ճումաա իրթէսի կիւնի տախի գարարը գաթիսի գըլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն սէքիզ պուչուք լիրայը օսմանի տէյնոքիթօ աքչէսինի միւսթասհիպէն եւմը մէզքիւրէտէ սաաթ ալթըտան սօնրա ժամանա Շիրքէթը մէզքիւրէտէ իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 1—5

Ֆի 3 Շուալ սէնէ 316

ՍԹԱՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ յամին 1843

Ապահովեալ Դրամագլուխք անգլ. ոսկի 17,000,000

Ընկերութեան մութիւալթիւական պահեստները՝ իր ապահովագրութեանց հինութեան և կարեւորութեան համեմատաբար հռչակուած ըլլալուն, Թուրքիոյ մէջ գործող և ՈՉ ՄԷԿ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿՐՆԱՑ ԱՅՍ ՄԱՍԻՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵԼ ՍԹԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ։

Բաղդատական ցուցակ սակագնոց ի դէպ մահու 1000 ոսկւոյ ապահովագրութեան համար

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ	ՏԱՐԻՔ			
	35	40	45	50
ՍԹԱՐ ոսկի	27.96	32.46	38.90	47.50
Ամերիկեան ընկ. ք »	28.11	33.01	39.55	48.48
Ֆրանսական ընկ. ք »	30.70	35.90	42.60	51.60

ՍԹԱՐի գինները ամէնէն աժան են

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Անէմիրաթ խան, 20, 21, 22

ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ՍԻՐՕ Տ'ԻՓՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ

ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և թոքի հիւանդութիւնները. նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը եւն. թոքախտաւորներու թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը վանէ յարատեւ հազերն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն: Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ:

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Ոգելից ըմպելիներու վաճառման վրայ դրուած տուրքին առաջին [illegible], որն է 1317 Մարտ [illegible] Հանր. Պարտքի վարչութեան ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ և շրջականներուն մէջ գտնուող գինեպաններուն և ոգելից ըմպելիներու վաճառականներուն թէ՝ ոգելից ըմպելիներու վաճառման կանոնագրին 14րդ. յօդուածին համաձայն, փետրուար ամսուան մէջ պէտք է անձամբ ներկայանան Հանր. Պարտքի վարչութեան ոգելից ըմպելիներու տեսչութեան: Կը ծանուցուի նաև իրենց թէ ոգելից ըմպելիներու տեսչութիւնը այսօրուընէ կը սկսի գանձել տուրքերը և յանձնել թէզքերէները: Ով որ մինչեւ մարտ 1 նոյն տեսչութեան չներկայանայ, Օրէնքին խստութեանց պիտի ենթարկուի:

2—13 ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 30/13 փետրվար 1901

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Krondorf
la meilleure
eau de table alcaline
gazeuse pure

Բոլոր բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած

Հանքային ջուրերու ձեռնարկութիւն Քրոնտորֆի մէջ: Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՆԻՍԻՄ ԼԵՎԻ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ Ճատտէսի Գույումճըլար խան՝ թիւ 2: Կը ծախուի գլխաւոր ճաշարաններու, օթէլներու, դեղարաններուն մէջ եւայլն: Գործակալ Լէվի Գոլտը՝ Էտիրնէ: Սթումյա ու Մօտիանօ՝ Սէլանիկ:

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայտնի է թէ մորու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը ո՛րքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու: Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ: Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու աւորին տեսակներէն, որոնք „հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար:

Փ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի: Այս իւղը, [illegible] շիշերու մէջ դրուած է, որ ամենուն ծանօթ է որդէն և Բարիզի Ինիրոն ու Ֆարմաքեան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է: Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն: Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ: Հօկի մորու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով: Մասնաճիւղ մերն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քաստիլիօն Բարիզ:

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատուաւոր կօշիկի վաճառատանց իր սեփական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև մինչ պատրաստ կը գտնուի Փրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կաշիէ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ լուսաբին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարամանտօլ, և մետաքս, նաև զուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կոկորդ և պարզ կրասկօշիկներ: Ճշմարիտ կոկորդ և քամով: Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին նախաչափու վրայ: 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրցելի աժանութիւն

(Քարաքէօյ պօղաղնէն փինչ թիւ 15)

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ցᵉ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նանճի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպլաճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւած ատամները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով ռիսելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկէ, ճաշակաւոր և գեղեցիկ արհեստական ատամներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն քան տարիի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով:

Բերնի հիւանդութեանց կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաև թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն:

Ց. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին:

Մասոր.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ!! 197

VIN DE BUGEAUD

TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO

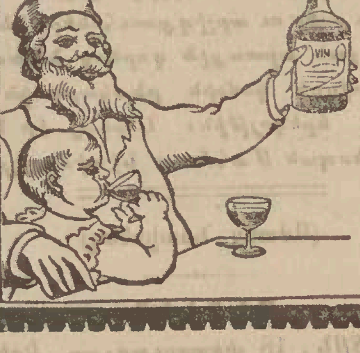

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ

ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆ ՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՈՅՈՎ

Կորովիչ դեղերու լաւագոյնը: կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը գրգռէ ախորժակը, կը կազդուրէ ստամոքսային գործարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց:

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ:

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
(թուական [illegible] 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէռ Սիմոնս
Թահթըեան խան, Վոյվոտա փողոց
թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին կը ՕԼԻՍ ՀԷՆԻ խան, Պաղչէ Ղափու

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի հանդէպ փողոց,
[illegible] դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. [illegible]
Մաքրուհէճըլար, Զարչըլը խան, թիւ 21 194

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՉՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ:

Լաւ պայմաններ.—Ճահաւոր պայմանագիրներ:

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, [illegible]

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

[illegible]

Ընդհանուր գործակալութեան բաժանմունք [illegible] (Պուլկարիա, Ռումանիա, Սերպիա, Սերբիա):

Փ. Գ. ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, [illegible] խան, թիւ 8-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, [illegible] խան, Պահճէ Գափու:

Ընկերութեան դրամատունն է

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ 588

ԱԶԴՈՒ ՍԱՔՐՈՍԱԿԱՆ ՄԸ

[illegible]

VILLACABRAS

[illegible]

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ:

504 17—56

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՍՐՏԱԽԱՌՆՈՒՔ

Ստամոքսի հիւանդութիւնը, շատ անգամ դժուարամարսութիւնը, սրտի խառնուքը, լուծմունք, պնդութիւն և փքուկամ առաջ կը բերէ, ինչ որ հիմնապէս բուժելու համար պէտք է ամէն ճաշէ վերջ ՐԷՎԼԻՍ ՍԱՆԿՐԻՆԸ առնուլ ազդու դեղէն մէյմէկ քիչ առնել: Րեվլիս Սանկրինը ուրիշ ալքոլային դեղերու նման չի խանգարեր ստամոքսը, ընդհակառակն ստիպողաբար կ'առողջացնէ զայն և արտադրութիւնները կը կանոնաւորէ: Հարբուխի, հազի, պռօնշիթի և կոկորդի բորբոքումի համար ևս ազդու դեղ մըն է և կը ծախուի մեծ դեղարաններու մէջ:

699 3—26

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաճոխ Միջազգային Ընկ.ն
կեանց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իթալիէնի անկիւնը):

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ:

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 225 ՄԻԼԻՈՆ Փր.: Ապահովագրութիւն որ կը բանի 5,503,000,000 Փր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներուն վճարուած մէկ միլիառ 545 միլիոն:

ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բօլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրները: ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագրին առարկան չէ բնաւ, և յանձնառութեան սկսեալ կ'երաշխաւորէ արժէքը. թէ բնակութեան ու ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները, առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն: Ապահովագիրը իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ, առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ: Ընդհանուր ապահովագիրը կը վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրելոյ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոսով: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Հ. ՈՒ. ՀՈՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Ա. ԶՕՀՐԱՊԵԱՆ

192 Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերսպուրկ Ընկերութեան տպարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,338 Փր
1898ի հասոյթք 34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ճոխ՝ 164,172,000 »

Ընկերութեան ընդհ. [illegible] Կ. Պոլսոյ
Ֆ. ՀԻՆՐՄԱՆԴ

Ղալաթիա, [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՕՐ [illegible] 524

ՊԱԼՔԱՆ

[illegible] ՀԱՆ. ԱԶԳԱՅԻՆ Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Փր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Փր.: Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, [illegible] Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կ'ըլլան կը նորոգուին:

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Փր.:

Վճարուած ապահովագին 1,433,965 Փրանք:

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ ապահով պայմաններով:

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին:

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16:

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա:

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ:

Ղալաթիա, Մերքեզեան փողոց, Ճէտիտ խան թիւ 4:

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին:

Բանիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՐԵՉԵԱՆ:

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլ և Պօսթօնի մէջ բանող շոգենաւներ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	[illegible]	350
Արմէնեան	10500	[illegible]	350
Քէսթրիան	10500	[illegible]	300
Լանքասթրիան	9000	[illegible]	250
Ֆիլատէլֆիան	9000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	300
[illegible]	8700	[illegible]	90
[illegible]	8700	[illegible]	80
[illegible]	8700	[illegible]	20
[illegible]	8500		

Ապրանքի ավրերը կը ընդունի իրենց ապրանքն [illegible] Ղալաթիոյ մաքսատան հանդէպ [illegible] իրենց հրահանգը [illegible] 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ.

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Ղալաթիա, [illegible]

600 [illegible]

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբոքումները, յօդացաւը, ծակոտ, կրծքի [illegible] Անհման դեղ այտուցներու և կոշտի համար:

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը):

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻՋԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա [illegible] կից թիւ 91

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԱՍՆԱՒՈՐԱՊԷՍ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ: Կակուղ և կարծր լաստիկէ (գաւուչուկ) տաքականներ, [illegible] կապիչներ (գասքէ պաշը), տեսակ տեսակ գըբիներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրոսքոբ), փոքր և մեծ մանրադիտի ապակիներ, նորատեսակ ոսկի ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ: Գիները շատ աժան: Ցանկացողը շատ գոհ պիտի մնան:

ԼԷ ՊՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՐԵՉԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible] ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Ֆօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	188
Ալէրթօ	3307	Ֆօնկօ	2906	[illegible]	1695	Մարէնկօ	2273	[illegible]	1118
Անճէլօ	1541	[illegible]	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1735
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1531	[illegible]	3557	Սիլվիօ	1198
[illegible]	1822	[illegible]	987	[illegible]	3730	Միլօ	1057	[illegible]	1200
[illegible]	1264	[illegible]	2383	[illegible]	3500	[illegible]	1735	[illegible]	1828
[illegible]	1076	[illegible]	1718	[illegible]	595	Մուրիլլօ	2419	[illegible]	1546
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	2854	Նէրօ	1083	[illegible]	3827
[illegible]	4431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1470
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1080	[illegible]	4036	[illegible]	487
[illegible]	1337	[illegible]	1841	[illegible]	1053	[illegible]	1535	Ուրպինօ	2429
[illegible]	1244	[illegible]	956	[illegible]	2307	Փալէրմօ	1637	Վասկօ	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1700	Փօլօ	510	[illegible]	1289
[illegible]	2729	[illegible]	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	3229	[illegible]	2296
[illegible]	1834	Ֆրանչէսքօ	4582	Լէպանթօ	2372	Րինալտօ	1663	[illegible]	1850
[illegible]	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
[illegible]	4235	[illegible]	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Թօրնհիլ, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած է:

Դիմել առ. գործակալս Ց. ՀԻՒԶ ԷՆՏ [illegible]

Թիւ 23—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւաց երթեւեկութիւնք

6 19 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէէ
Փ., 7 20 Իզմիր, [illegible], Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ([illegible] Աղեքսանդրիա, [illegible])
8 21 Օտէսա ժամը [illegible] միջօրէէ
8 21 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրեսոն, Տրապիզոն, Բաթում [illegible] ժամը 1ին յետ միջօրէէ:
9 22 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէէ: [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 19ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա [illegible]

Առաջին կարգի 245 Փրանք, Բ կարգ 175 Փրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին [illegible]

616 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվերփուլ և Արեւելքի մէջ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիւրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Աւրանիա	7262	Շէրպուրկ	1614

Սարակուա շոգենաւը, նաւապետ Ուիլ[illegible], փետրուար 25ին Լիվերփուլէն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ. ՃՕԼԻ ԵՒ ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] 255

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2350
[illegible]	3000	[illegible]	2350
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ. [illegible] ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible] խան
ԺԷՄՍ ՄՕՍ ԵՒ ԸՆԿ.

194 31, [illegible] Լիվերփուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ [illegible]